

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

INHOUD: — Premie: Insulinde Kalender. — Een beroep op de leden van onze Vereeniging. — Aan onze Adverteerders. — Wat heeft ons de rietsuikerbijeenkomst te Amsterdam en de Suikerconferentie te Brussel in December 1930 geleerd? — Hulde den gevallenen. — Herinneringen aan het gemoedelijke Indië. — Fatum. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Litteratuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten der afdelingen. — Nagekomen Berichten. — Mededeelingen. — Een woord tot de leden onzer Vereeniging. — Financieele Berichten. — Bestemd voor uitzending naar Ned.-Indië. — In Nederland aangekomen Verlofgangers. — Mutatiestaat van 31 Dec. 1930 tot 7 Januari 1931.

Premie: Insulinde Kalender.

Ter aanmoediging van het toetreden tot onze Vereeniging, heeft het Hoofdbestuur een premie uitgelooft — voor zoolang de voorraad strekt — aan elk lid dat een nieuw lid, of meer leden, aanbrengt.

Die premie bestaat in den bekenden, typografisch als anderszins, bijzonder fraai uitgevoerden Insulinde kalender 1931 (Uitgave Weenenk en Snel, 's Gravenhage).

De kalender werd bewerkt en van foto's voorzien door den heer dr. W. G. N. v. d. Sleen te Haarlem en is in den handel voor f 3.50 verkrijgbaar.

Een beroep op de leden van onze Vereeniging.

Als gevolg der tijdsomstandigheden — elke verdere aanduiding overbodig — heeft een aantal leden zich genoopt gezien hun lidmaatschap met ultimo December a^o p^o op te zeggen en nog dagelijks rollen de „bedankjes” bij ons Secretariaat binnen.

De opengevallen plaatsen moeten worden aangevuld en daartoe roepen wij dringend de welwillende medewerking in van hen die onze Vereeniging trouw wilden en konden blijven.

De ervaring leert dat de verwachting te hoog gespannen zou zijn als wij ons voorstelden dat elk lid een ander aanbrengt, hoewel dit zeer wel mogelijk is; een dergelijk algemeen verzoek in het Vereenigingsleven treft nu eenmaal geen doel en de overigens uitnemende gedachte is blijkbaar niet te verwezenlijken, want het komt niet voor dat een bestaande Vereeniging, in enkele dagen, haar ledental verdubbeld ziet.

Maar, waar wij ditmaal, wèl op mogen hopen is dit, dat althans een deel van onze leden die kennis nemen van dit verzoek tot medewerking om nieuwe leden aan te brengen, hieraan gevolg zullen geven in het besef dat zij juist in dien tijd, de Vereeniging een uitnemende dienst kunnen bewijzen door het hunne bij te dragen tot de aanvulling der opengevallen plaatsen.

Ons verzoek berust nog op de stellige overtuiging dat

talloos velen in den lande bereid zullen worden bevonden tot toetreding zoo zij slechts even door een oud lid daartoe aangezocht worden. Voor die kleine moeite zijn wij, bij voorbaat, erkentelijk en gaarne zullen wij hiervan blijk geven door de aanbieder van den fraaien Insulinde-kalender.

Het Hoofdbestuur.

Aan onze Adverteerders.

Wij veranderden voor onze Haagsche adverteerders eigener beweging in hunne advertentie de telefoonnummers, zooals deze ingaande 5 Januari j.l. luiden. Ten aanzien van het korte tijdsbestek, waarbinnen deze extra werkzaamheden moesten geschieden, kunnen we voor evt. vergissingen, geslopen in die nieuwe nummers, geene verantwoordelijkheid aanvaarden.

Mocht het nieuwe telefoonnummer door de overhaast aangebrachte wijziging foutief zijn, of mocht de zetter een nummer vergeten hebben te wijzigen, dan gelieven belanghebbenden zulks — zonder aanspraak op gratis herplaatsing — te onzer kennis te willen brengen.

DE ADMINISTRATIE.

Wat heeft ons de rietsuikerbijeenkomst te Amsterdam en de Suikerconferentie te Brussel in December 1930 geleerd?

De losgebroken wereldcrisis heeft langzamerhand maar zeker de suikerproducenten aangevat; stond de suiker in het jaar 1924 nog hoog, zij staat, hoop ik thans, on the bottom en verdere daling zij niet mogelijk. Nu mogen wij wel zeggen 1924 was een topjaar, maar dan was 1927 dan toch een normaal prijzen-jaar, 1924 en 1925 slingerden zich zoo een beetje er om heen, 1928 ging ook nog, maar het begint eerst goed in 1929 met de daling. Een tijd van opleving gaf dat jaar vooral tegen het najaar te zien. Begon 1930 nog zoo kwaad niet, October bracht ons de allerlaagste golf te zien met een vleugje stijging daarna. Duidelijk is er voor Java, Cuba, Lousitana, om voorloopig bij de rietsuiker te blijven, een overproductie.

Er is overproductie in dien zin dan, dat de ondernemerskosten niet goed gemaakt worden door den marktprijs, m.a.w. het zoete goedje is onverkoopbaar van uit het standpunt van den producent gezien; er is geen evenwicht tusschen vraag en aanbod, er is groot aanbod, kleine vraag.

Het laatste verdient allereerst opheldering voor de rietsuiker; immers wat is er gebeurd? Achteren Voor-Indië zijn in beroering, China idem, zij blijven uit de markt, eertijds groote afnemers heeft men geen tijd en geen geld voor de suiker; men bakkeleit daar op alle mogelijke manieren en die sport kost veel geld, veroorzaakt veel ellende, veel kapitaalverspilling, de gewone man heeft niets meer om te koopen, laat staan suiker; het uit de markt blijven van Rusland, dat in de beetwortel zoo'n rol speelde voordat het tot Paradijsrijk werd bevorderd op Sovjet-gezag, heeft natuurlijk ook meegeholpen alles over hoop te gooien. Intusschen, de producenten door topjaren opgejaagd, zijn aan het uitbreiden van hun areaal gegaan zonder rekening mogelijkerwijze te houden met terugslag, al geeft de natuurlijke aanwas van bevolking altijd recht om verhooging van den omzet te verwachten. De Cuba-oogsten, die van Java werden grooter en grooter, en het zijn voornamelijk deze twee landen, die in de rietsuiker als gelijkwaardige factoren optreden in het beheerschen van de wereldsuikermarkt, wat Cuba aan de eene zijde wint door meerdere plantgelegenheden, de aard van den bodem, die acht snitten toelaat voordat verandering van riet noodig is, wat op Java maar eenmaal kan, terwijl de cultuur aan weinig gelegenheid tot uitbreiding, daarentegen aan allerlei moeilijkheden, die men van Bestuurszijde in den weg legt, weerstand moet bieden, is het wetenschappelijk peil waarop de Java-cultuur staat, dank zij het wereldberoemde Java-proefstation, dat de beste geleerden tot zich trekt en dan ook gelegenheid geeft om riet te planten met zoo hoog mogelijk rendement, van dien aard, dat de balans en dat is het eerste, wat de straks te noemen conferentie van Amsterdam ons getoond heeft, ten gunste van Java heeft doen doorslaan.

Java en Cuba zuchten onder den last van kolossale zichtbare voorraden en met oogsten in het verschiet, die die voorraden nog zullen doen toe-

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Weimarstraat 63, Den Haag

Telefoon 332739

In de onmiddellijke nabijheid van de tramlijnen 3, 5 en 12;

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste

eisichen van hygiëne en comfort

Zwembaden • Kuipbaden • Stortbaden

Stoom- en heete Luchtbaden

Zeezout-, Dennen-, Koolzuur- e. a. Baden

Waterbehandeling — 5483

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit Melk en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting

„DE NIEUWE LANDBOUW” 5443

DEN HAAG: SCHEVENINGEN:

N.W. Buitensingel 50 Wassenaarschestr. 127

Telefoon 333855. Telefoon 550363.

SCHRIJFMACHINES.

Nieuwe en gebruikte Schrijfmachines, ook Reismachines vanaf f 25.— leveren wij met volledige garantie. — Alle reparaties, met origineele onderdeelen, vlug en billijk. — Verhuren van machines vanaf f 7.50 per maand. 5582

AMERICAN TYPEWRITER TRADE

RIJSWIJKSCHEPLEIN 34a, DEN HAAG — TELEF. 114231

P. G. C. HAJENIUS

OPGERICHT 1826 5467

AMSTERDAM 'S-GRAVENHAGE

Rokin 92/96 Noordeinde 64

SIGAREN SIGARETTEN, TABAK

Fa. J. H. van Andel

Huishoudelijke Artikelen,

- Electrische Apparaten - 5432

Electro Vapour Radiatoren, G. E. Koelkasten

Willemsparkweg 30, Tel. 25882, A'dam Z.

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

Wees optimist: denk te overwinnen, maar werk als een jurie. (De Zakenwereld).

KAWEE'TJES

DEN HAAG

**JUDELS
PATISSIER**

ERNATAART

ALLÉEN 5360
FRED. HENDRIKLAAN 189 — TELEFOON 554780

Het adres voor Bandages, Breukbanden, Elastieken Kousen enz. enz. is

Maison „SANTÉ” 5562

SPUI 181a, DEN HAAG — Telefoon 180557
— Verzending ook naar de tropen —

RIJSWIJK (Z.-H.)

Banketbakkerij „PONSEN”

Bestellingen voor feestgelegenheden extra korting.
f 10.— aan bons geeft recht op een tablet chocolade à f 1.—
— TELEFOON 110529 — 5282
RIJSWIJK, Heerenstraat 52 — Telefoon 118062

APELDOORN

A. STANOWSKY

Ratzeburglaan 7. 'tLoe. APELDOORN — Telefoon 1317

KUNSTSTANDEN

f 50.— per geheel gebit. Eerste klas werk met garantie.
— Behandeling pijnloos — 5607

N. VAN DER MEER - APELDOORN

Stationstraat 29—33. — Telefoon 263
Handel in Wijnen, Limonade, Bier, Likeuren en
Gedistilleerd, Bronwateren, enz. 5316

Firma N. VAN EIJDEN 5608

Groenten-, Fruit-, Delicatessenhandel en Comestibles
Oud Boekbergenweg 10, APELDOORN. Tel. 952.
Aanbevolen adres voor Leden van „Oost en West”.

DORDRECHT

H. STUMPEL

DORDRECHT — BREDA

SCHRIJFMACHINES

KANTOORARTIKELN

5368

NIJMEGEN

FIRMA C. KNIJFF & ZOON

KLEEDING NAAR MAAT

JOHAN VIJGHSTRAAT 21 — TELEFOON 756

NIJMEGEN

STALEN OP AANVRAGE 5334

HILVERSUM

HILVERSUM

NOORDMAN
kleedt U beter

BUSSUM

5414

H.H. Leden koopt bij C. VAN DEN AKKER

RIJWIELMAGAZIJN „SERVA” 5365

Telefoon 2913 - Simon Stevijnweg 4 - Hilversum

Vakkundige reparatie Vraagt onze speciale conditie

ROTTERDAM.

STOOM- WASCH- EN STRIJKINRICHTING

voor Overhemden, Boorden, Manchetten, Fijne Damastin,
Tafelkleeden, Gordijnen, Tricot-Goederen (Systeem Jaeger) enz.

BANIERSTRAAT 60a — Telefoon 41889

Beveelt zich beleefd aan bij Indische families. C. MOLIJN. 5283

De belangenstrijd tusschen werkgever en werknemer is uit de oude doos. Er valt veel meer te verdienen voor beide partijen, wanneer zij samenwerken, dan wanneer zij met elkaar vechten. („Der Organisator”).

BREDA.

A. DE KONING & ZOON - GINNEKEN

— DESKUNDIGE TUIN-ARCHITECTUUR —
AANLEG EN ONDERHOUD VAN TUINEN
Rotstuinen — Borders — Flagstons Tuinpaden
Artistiek Bloemwerk — Speciale Cacteeën Cultuur
MOLENSTRAAT 9 5265 Telefoon 1499 (Breda)

P. A. VAN DONGEN

Giro No. 123452 BREDA 5272
Karrestraat 22 Interc. Telefoon 63

Handel in Oesters, Visch en Comestibles

Fongers Rijwielen — Van Delft's Kinderwagens

Jaarsma Vulcana Victoria Haarden — Luxe Artikelen

CHARLES JONKERS 5271

FIRMA JOS. JONKERS & ZOON BREDA
HAAGDIJK 3 — TELEF. 24

DE FIRMA WOLTERBEEK—SMITS

N. GINNEKENSTRAAT 33 BREDA

Beveelt zich beleefd aan voor levering van alle Indische Artikelen en Comestibles, alsook voor volledige Indische Rijsttafels. — Telefoon 199. — 5276

Firma H. van Besouw

MARKT 27. - Tel. 504. - BREDA.

Oud solied adres voor 5545

Tropen Uitzetten.

Vraagt prijscuranten of bezoek.

Tel. 1923 TE BREDA Tel. 1923

is het van ouds bekende adres voor solide

Rolluiken, Jalouziëen en Zonneschermen

Firma G. v. d. VELDEN

Alle voorkomende reparatiën.

Kantoor en Fabriek Haven 11—11a. 5548

Fa. Wed. J. A. WOUTERLOOD-DOESBURG

Nieuwe Ginnekenstraat 22 - BREDA

Telefoon 354 — Oppericht Anno 1885

WIJNEN - LIKEUREN - LIMONADES 5378

BINNEN EN BUITENLANDSCH GEDISTILLEERD

RADIO „TECHNICA NOVA”

Wilhelminastraat 36 — Telefoon 1369

BREDA 5374

FIRMA A. W. CANTRIJN

Electrische Meubelfabriek

VAN GOORSTRAAT 3 — BREDA

Begrotingen gratis 5375

AMSTERDAM

Kunsthhandel JACQUES AA

Vijzelstraat 105. — Telefoon 30798. — Amsterdam.
Origineele Schilderstukken, Etsen, Pasteis, van bekende Meesters, w.o. Hobbe Smith—Garf, Versteeg, Martin Monnikendam etc. — Vakkundige, gratis verpakking voor de tropen. 5525

Familie Pension GEELHUIJSEN

STADHOUDERSKADE 131, AMSTERDAM. - Tel. 25668.

Ruime kamers op 1en stand, uitst. keuken. K. en w. str.

w. badk. Prijs v.a. f 4.— p. p. d. Fam. red. 5461

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

Hoeden - Mantels - Japonnen

L. AUÉ (v.h. Maison Henri) 5485

Keizersgracht 770 — AMSTERDAM — Tel. 46749

(Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”)

Gimmy N.V., Rozengracht 57

A'dam, Telef. 33566

Neerlands' grootste Radio- en Gramofoonhuis

Ruime keuze - Gemakkelijke condities 5491

**Complete Meubileering
Arnold Houtschilt**

Singel 283 - Amsterdam 5633

FIRMA C. A. VAN EIF

Verlichting - Sanitair - Ornamenten - Lampenkappen

Willemsparkweg 199, Telef. 24540 — Leliegracht 16, Telef. 48648

AMSTERDAM 5555

Fabriek en Kantoor: Amstelveensche weg 354 - Telefoon 25511

LEIDEN

Leidsche Rietmeubel- en Mandenwerkhandel „Rietma”

NIJWE RIJN 87 LEIDEN NIJWE RIJN 87

Koopt bij ons uw Rietmeubelen en Mandenwerk, Wiegen.

Ook zeer Fijne Rietmeubelen. Eigen fabrikaat. Concurrerende prijzen. Reparatiewerk wordt vakkundig, netjes en

billijk uitgevoerd. Speciaal ingericht voor beitsen en vernissen. Engros. Detail. Beleefd aanbevelend. 5256

Fijnstrijkinrichting „De Ozon”

Hoogewoerd 70, LEIDEN — Telef. 2675

Wascht en strijkt, Stoomt en verft alles 5631

AMERSFOORT

Stoomwasscherij „DE HOOP”

(GEBR. NIEUWLAND) 5300

Tel. no. 170. AMERSFOORT.

Beveelt zich beleefd aan bij Indische Familien.

Fa. OOSTERVEEN

Langestraat 42 — Telefoon 77

Het meest gesorteerde Magazijn van: 5541

KRUIDENIERSWAREN, COMESTIBLES, DELICATESSEN,

FIJNE VLEESCHWAREN, INDISCHE ARTIKELN.

Dames- en Heerenkleding

Naar maat — Uniformen

UTRECHTSCHES TRAAAT 26 Telefoon 243

B. RUITENBERG H.zn. 5542

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

BERGEN OP ZOOM

N.V. Asselbergs' IJzerhandel 5399

IJzerwaren, Gereedschappen, Huishoudelijke Artikelen

Lievevrouwestraat 41 — BERGEN OP ZOOM

Telefoon 9 — Postcheque 7186 — Postbus 24

Firma TIMMERMANS

KORTE MEESTRAAT 21—23 — BERGEN OP ZOOM

MEEST MODERN 5398

KRISTAL, PORSELEIN, GLAS en AARDEWERK.

GROOTE SORTERING — BILLIJKE PRIJZEN

Patisserie J. H. v. d. DUNGEN

BOSCHSTRAAT 28 — BERGEN OP ZOOM

Telefoon 493 5480

Specialiteit Indische Spek Koek

C. C. A. DIETVORST

AGENT FONGERS RIJWIELEN

Rijwielhandel — Reparatie-Inrichting

Boschstraat 4—6 Tel. 171 BERGEN OP ZOOM

IMPORT 5266 EXPORT

Namen en adressen der Afdelings-secretarissen.

Amsterdam: L. D. Petit, Van Breestraat 21.

Amersfoort: Mr. E. H. Bergsma, Huygenslaan 7.

Arnhem: G. J. v. d. Heide, Benedendorpsweg 4.

Oosterbeek.

Apeldoorn: J. C. Baars, Jagersweg 42.

Bergen op Zoom: J. H. W. Bruins, Wouwsche weg 144.

Breda: E. W. v. Vegchel, Ginnikenweg 119.

Curaçao (West-Indië) H. J. C. Bodenburch, Hellmund.

Willemsstad.

Deventer: Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., Singel 1.

't Gooit: A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, Hilversum.

Groningen: J. Franke, Nassauplein 11a, Groningen.

Den Haag: J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12.

Haarlem: H. P. Deinum, Van Hogendorpstraat 3.

Leiden: Mr. E. Rijke, Witte Singel 58.

Nijmegen: Mevr. M. R. S. Bleckmann—Hoogenstraated.

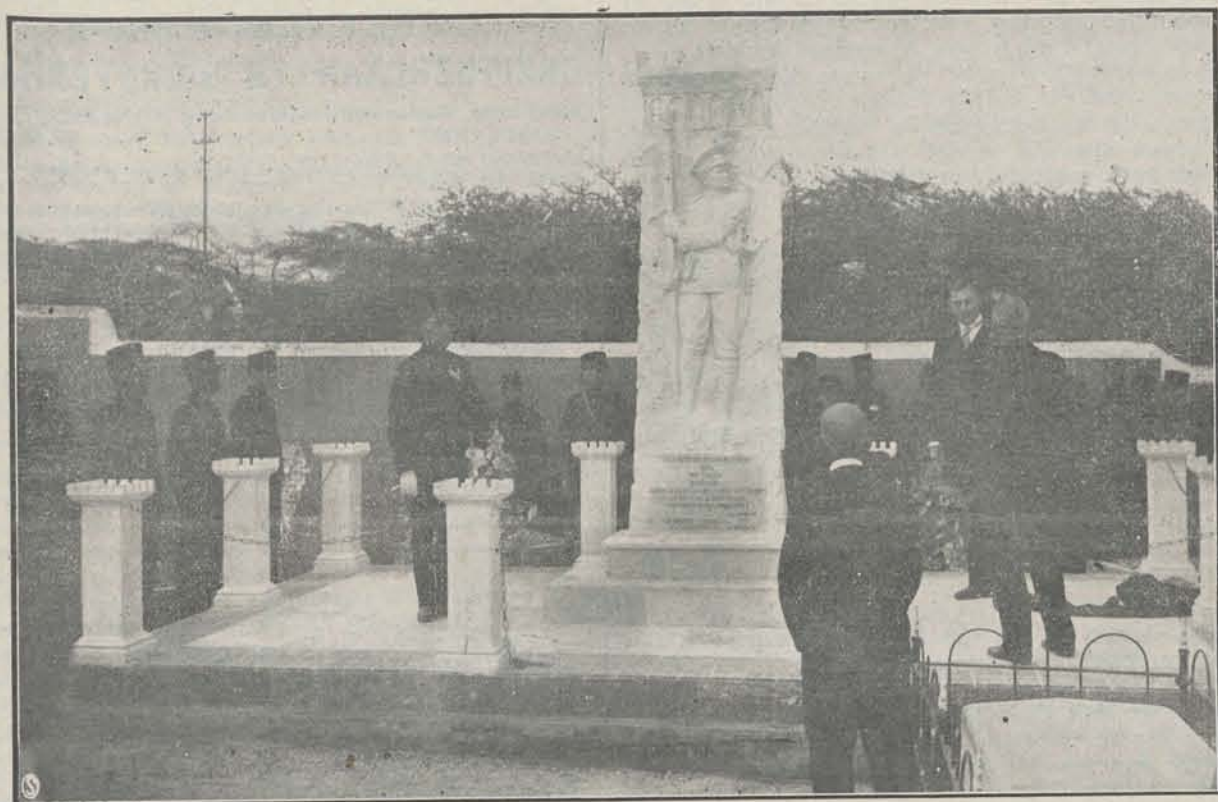
Berg en Dalsche weg 134.

Rotterdam: F. A. Vervloet, Westersingel 87.

Twente: J. J. Hansma, Groen van Prinstererlaan 87.

Utrecht: Mevr. L. P. v. d. Wijk—v. d. Haar, Hieronimusplantsoen 8.

Hulde den gevallen.

Onthulling monument Vaas, Marcusse en Van Zuilen op het Militair Kerkhof op Curaçao op Zondag 23 November 1930.

Hoe men oordeelen moge over de gebeurtenissen van 8 Juni 1929, de vermeestering van het Waterfort door een veertig- of vijftigtal Venezolaansche opstandelingen, over het gedrag der gesneuvelde politiemannen bestaat geen verschil van gevoelen. Zij hebben hun plicht gedaan, en hebben dit met den dood moeten bekoopen.

Zondag 23 November 1930 is te hunner nagedachtenis een gedenksteen onthuld, waarvoor de gelden waren bijeengebracht door een commissie onder leiding van den heer J. B. Suarez, die in een Spaansche rede het grafteeken overdroeg aan de militaire overheid. Hij noemde de oprichting een daad van gerechtigheid en van opwekking: van gerechtigheid jegens hen, die vielen, — van opwekking voor hen, die dezen overleefden, en denzelfden plicht hebben. Met een opwekkend woord tot versterking der banden tusschen moederland en Curaçao besloot de heer Suarez zijn rede.

De gouverneur antwoordde met een woord van hulde aan de nagedachtenis der gedooide onderofficieren, wekte de soldaten op, hun plicht te doen en verzekerde de burgerij van de bereidheid der weermacht, die desnoods onder opoffering van het leven, weet te doen wat haar taak is.

nemen, terwijl de vraag gering zal zijn, vergeleken met het aanbod, zoodat men van kwaad tot erger zou vallen, als men geen maatregelen nam. Zoo hadden dan Cuba en Louisiana met elkaar overlegd, dat men moest beginnen met inkrimping van de ter beschikking van den uitvoer te stellen quota en voorts om de aanwezige voorraden groot 1.2 miljoen ton uit de markt te houden en die bij hoeveelheden van 240.000 ton jaarlijks op de markt te brengen, zoodat men na vijf jaar verwachten kon, dat het surplus verwerkt was. Toen men zoo ver was, stak Cuba-Amerika onder leiding van den New-Yorker-advocaat Chadbourne, over naar Amsterdam, om daar de vertegenwoordigers van de Vereenigde Java Suiker Producenten (de V.I.S.P.) te ontmoeten, die onder leiding van dr. Van Aalst stonden.

Daar was wat te regelen behalve dat surplus, die groote productie der laatste jaren, die in de miljoenen liep, immers Java bijna 3 miljoen ton en Cuba een paar meer; ook dat moest geregeld worden.

Zoo ontmoetten elkander dan te Amsterdam de rietsuiker-machten en het bleek alras, dat Java het heft in handen zou nemen; bood Cuba aan een restrictie van 15%, Java ging na heen en weer gewijf en geschrijf, niet verder dan 6½% aan export-quota, wat Cuba ten slotte accepteerde.

Over het inhouden der voorraden was men het spoedig eens geworden en toen vond men het oogenblik aangebroken om samen naar Brussel te gaan ten einde daar de vertegenwoordigers van de bietwortelsuiker exporteerende landen te ontmoeten: Duitschland, België, Hongarije, Tsjecho-Slowakije en Polen.

Nu, deze zaten ook met groote voorraden opgescheept, terwijl Duitschland als een bezetene aan het planten was geweest en al spoedig bleek dit land het minst genegen iets te doen en een offer te brengen, het begon met op het 988000 ton aan Europa toegestaan export-quotum liefst 400.000 ton te eischen

De commandant der troepen sloot zich hierbij aan, en aanvaardde het gedenksteen met een woord van dank ook namens de familie.

Het monument is uitgevoerd in wit Carrarisch marmar en stelt voor den sergeant Vaas, de Nederlandsche vlag in de hand, staande in verdedigende houding.

Het opschrift luidt:

A la memoria de los militares

Vaas

Van Zuilen

Marcusse

Caidos en la defensa del fuerte Waterfort
la noche del 8 junio de 1929
en nombre de sus admiradores

Onzerzijds brengen wij gaarne hulde en dank aan het comité, maar hoe dit ter wereld ertoe is gekomen dit standbeeld voor Nederlandsche militairen in een Nederlandsch gebiedsdeel, van een Spaansch opschrift te voorzien, is ons een raadsel. Op Curaçao is men daarmee, gelukkig, ook allerminst tevreden.

later nog voor Dantzig met 20.000 ton te verhoogen; de overige landen waren inschikkelijk en brachten gaarne elk naar verhouding hun offer. Duitschland wilde het hem toegewezen quotum groot 200.000 ton niet aanvaarden en daarop is de geheele conferentie gestrand. Juist bij het ter perse gaan van dit blad, vernamen wij, dat de heer Chadbourne naar Duitschland was gegaan om daar nader te onderhandelen met de Duitsche bietproducenten.

Voorloopig is het nog afwachten. In niet al te optimistische stemming!

SI GOELA.

Herinneringen aan het gemoedelijke Indië.

Menschen en dingen, die onze Oost niet meer kent. Eeregasten uit een grijs verleden.

Een twintig jaren geleden bracht nu wijlen lord Kitchener een haastig bezoek aan Java en Bali. Als toerist, doch als toerist van een bijzonder soort, zoodat officieel Indië gedurende het uitstapje toch een rol kon spelen. Het laatste zeer tot ongenoegen van den heelemaal niet op plechtige ontvangsten gestelden gast, die het liefst onopgemerkt zijn gang wilde gaan. Daarom ook geen interviews wenschte, hoewel hij bereid was schr. dezes een uiteenzetting te geven van de toen reeds algemeen de aandacht trekkende Egyptische kwestie. Daarover een man als Kitchener te hooren spreken, was een journalistiek Hochgenus, een onvergetelijk buitenkansje.

Doch ter zake: het bestuur van de militaire sociëteit Concordia te Batavia bood den oud-Sirdar een eereavond aan, waaraan de veldmaarschalk zich na eenig aarzelen onderwierp. Te klokslag negen uur was alles voor de ontvangst gereed: ambtelijk

HOTEL DES DEUX VILLES

BUITENHOF — 's-GRAVENHAGE

Telefoon 115950, Telegram adres TWEESTEDEN

Kamers met stroomend water en privé-bad

RESTAURANT DES DEUX VILLES

Groote Zalen en Saïons voor Collations - Diners - Recepties

— Diner Concert — 5104

ENGELSCH EN DUISCH
— **HANDELS-**
CORRESPONDENTIE
BOEKHOUDEN
GIPRONK
COLUMBUSSTR
153
DEN HAAG
VOLLEDIGE
OPLEIDING VOOR ALLE
PRACTIJK EXAMENS

5541

Batavia in met eeretekenen bedekten rok, militair Batavia in van goud glanzende uniformen, vrouwelijk Batavia in elegante toiletten, de stafmuziek gereed om het Britsche volkslied in te zetten, een trompetter aan den ingang om de aankomst van den eeregast te signaleeren. Een typisch tooneeltje van hoogen druk en ietwat zenuwachtige spanning, zoodat alleen het toen op het gebied van aanzienlijke gasten nog niet, verwerende Indië dat kende.

Steeds meer soosleden stroomden den verlichten tuin binnen, alleen de lang verwachte werd niet zichtbaar. Wat leidde tot nerveuze besprekingen en gejaagde telefoongesprekken. Die al evenzeer zonder resultaat bleven.

Maar na een halfuur kwam de oplossing. Lord Kitchener zat reeds rustig in den voor hem bestemde zetel, had van verre de grootscheepsche maatregelen voor zijn ontvangst gezien en was onopgemerkt door een zijgang binnengeglijpt...

En had reeds eenigen tijd met Britsch-stoicijnsche kalme de voor hem gemaakte drukte gadeslagen; die officieele drukte welke hij zoozeer verafschuwde.

Rust en kalme waren trouwens de eigenschappen van Kitchener die dadelijk naar buiten bleken. Hij wenschte dat over hem nooit eenige drukte werd gemaakt. Daarom handelde de Engelsche consul-generaal die, toen een journalist hem een zestal jaren later Kitchener's dood mededeelde, slechts opmerkte: „well, another man will do his duty"! ongetwijfeld volkomen in den geest van den doode. Die weinige woorden klonken koud, gevoelloos, doch Kitchener zelf zou o.i. geen andere „grafrede" hebben gewenscht.

De kroonprins die niet kwam.

Voor den oorlog nog — hoe lang ligt die tijd reeds achter ons! — bereikte Insulinde het bericht, dat de door Britsch-Indië reizende Deutsche kroonprins ook onzen archipel zou bezoeken. Onmiddellijk kwamen regeering en B.B. in actie. Jachten op groot wild werden voorbereid, in de termen vallende bergtochten georganiseerd. Haastige inspecties brachten aan het licht dat hier een passanggrahan (logeergebouw van het gouvernement) moest worden vernieuwd, ginds goed begaanbare paden door het oerbosch moesten worden gekapt. En in allerijl werd de ruige helling van den majestueuzen Bromo van een reusachtigen trap met leuning voorzien, waarvan thans nog heel gewone toeristen gebruik maken.

Maar niet alleen het gouvernement was na ontvangst van het verrassende bericht in actie gekomen. Ook vele hotel-directies, die meenden in aanmerking te komen Z. K. H. onderdak te verleenen, kenden geen rust meer en seinden vele orders naar Europa uit, want... uit het Westen was de tijding overgewaaid dat de hooge gast uitsluitend champagne rosée dronk en dat was nu juist de eenige drank die in Nederlandsch-Indië niet voorradig was.

**ENGELSCH
EETKAMER
BUFFET 150 BR.
TAFEL
2 FAUTEUILS
4 STOELN**

GLD. 428.-

**MEUBELFABRIEK
MESKER
10 PARKSTRAAT
DEN HAAG**

5604

Helaas, toen schepen uit Europa juist vele kisten met het edele vocht op Tandjong Priok's heete kaden ontscheepten, bracht een telegram de ontstellende tijding dat de kroonprins van zijn bezoek aan onze kolonie moest afzien. Daar zat Indië met de gebakken peren, in den vorm van frisch geschilderde en vertimmerde passangrahans in de rimboe, keurig aangeharkte bergpaden en zorgvuldig gewiede oerwouden, van indrukwekkende trappen voorziene vulkanen en geweldige hoeveelheden champagne rosée.

Welke laatste toen moest verdwijnen in de kelen van dorstige planters en goede zaken gemaakt hebbende makelaars. Die dronken maanden later nog den vorstelijken, plots populair geworden wijn...

Waarom Clemenceau werkelijk heel boos keek.

Na de vele beslommeringen van de lange en trieste oorlogsjaren was Clemenceau op tigers gaan jagen met den gackwar van Baroda en den maharadja van Patiala. En na die op zoo sportieve wijze doorgebrachte vakantie was de „tjger" via Singapore naar Java gereisd.

Als ambtelos burger, als heel gewoon toerist. Zoodat van officiële ontvangsten geen sprake was. Te Batavia bijv. was de eenige „plechtigheid" een thee, aangeboden door de Engelsche Club, de vermaarde Box. Om Clemenceau te zien, was een groote menigte samengestroomd in den hoek van het Koningsplein, waar de tennisbanen der Engelschen lagen, en zwiwend keken de velen naar den grijzen, nog kwieken staatsman, van en over wien zooveel was geschreven. Een ontvangst, zooals Clemenceau die had gewenscht. Maar even werd de geestdrift één Bataviaan te machtig en luidkeels slaakte die den kreet: „vive monsieur Clemenceau!"

De Fransche gast, die nooit bepaald vriendelijk keek, blikte toen heel kwaad om zich heen...

SI OMONG.

(Algem. Hdlsbl.)

FATUM

door

ANTEROS.

Onder de schaduw van den grooten waringin op het ruime hotelplein zat Djojo te dromen.

Zoo op het heetste van den dag, kon het wel niet anders, hoewel doodwerken ook iets onbekends voor hem was.

De armen, waarvan de handen slap naar beneden hingen, rustende op zijn gebogen knieën, zat hij met groote, niet knippende oogen voor zich uit te staren, eigenlijk niets in zich opnemende van wat rondom hem gebeurde, één beeld voor oogen, dat van baboe Minah, die in een huis aan het Koningsplein werkte.

Geen tochtje bewoog de vele afhangende luchtwortels van den boom, waarvan de onbedwingbare groei-kracht scherp contrasteerde met de onbeweeglijkheid, waarin zelfs Djojo vervallen was, al arbeiden diens hersens even onverzettelijk in één richting.

En dat was alleen over Minah en dat zij vanavond naar de bioscoop wilde, terwijl Djojo zelfs geen dubbelte bezat.

Voorschot vragen? Aan wie?

Bij zijn baas? Onmogelijk, hij stak reeds diep in de schuld.

Bij zijn makkers? Die wisten, dat zij het nooit zouden terugkrijgen. Iets naar de gadean brengen? Hij bezat niets meer, alles voor Minah geofferd, want zij was geen goedkoop liefje en dol op plezier en opsmuk.

Nu kwam er toch een diepe zucht uit Djojo's borst „Toean Allah poenja maoe!"

Ja, mooi, maar er waren zooveel kapers op de kust, want Minah had heel wat vereerders en hij haatte Kassan en Siman en Moesa en hoe zij anders mochten heeten, diep voor ieder lief lonkje uit de mooie oogen, die het hem aangedaan hadden.

Even een greep naar de sapoe lidi, die naast hem lag, dan een kort bedenken en de hand kwam weder in de benedenwaartsche houding voor de knie, de oogen staarden weder nietsziend in de verte.

Een auto scherppte een bocht en bleef voor een der kamers staan, den afgelegden weg door een opwarrelende stofwolk vertroebelend.

Een groote, zware Blanda stapte moeilijk in, zooals men onder het over den kap gespannen zeildoek kon zien, het portier sloeg dicht.

„Factorij." Het woord drong nauwelijks tot Djojo door en weg was de auto.

Factorij, dat was dat groote huis, waar je altijd geld hoorde klingelen. „Dat wat je niet hebt", dacht Djojo in het Maleisch en hij stond langzaam op, om dan toch eindelijk met het aanvegen te beginnen.

Daar zag hij het eensklaps liggen, het donkerbruine voorwerp, in die helgele middagzon.

Hij liep werkelijk een beetje vlugger en raapte het op.

„Wah, poertepeul", en openend „Banjak oewang!" Even kwam er een tinteling van hebzucht in zijn donkere oogen, toen iets van schrik.

Hij was eens getuige voor den rechter geweest en herinnerde zich de oogen van den Toean Piskaal. „Mata poetih," zuchtte hij en dacht aan het succes van die anderen, als hij na een verhoor opgesloten mocht worden.

Toen — een breede glimlach over zijn geheele gezicht en hij holde naar den chasseur om zijn fiets even te leenen.

Met zijn teenen om de pedalen geklauwd, vloog hij als een vogel over den weg en bereikte het kantoor van de Factorij toen de Europeaan met verhit gezicht juist bezig was het binnenste van den auto te onderzoeken.

„Toean, saja dapat!" en het roode gezicht keek hem aan, een forsche hand greep naar de portefeuille, bekeek den inhoud, die intact bleek te zijn en nam er twee lapjes van vijftientig gulden uit. „Tarima kassih banjak, Toean!" Zijn geheele gezicht glunderde.

Heel wat langzamer peddelde hij naar het hotel terug.

Nu kon hij zelfs met Minah trouwen.

En luid bellende voor een voetgangster, die hij bijna had overreden, juichte hij: „Toean Allah poenja maoe!"

Van Week tot Week.

Van Zaterdag 27 Dec. 1930 tot Maandag 5 Jan. 1931.

Het nationale MERAPI-COMITÉ is gevormd onder eere-voorzitterschap van Z. K. H. den Prins der Nederlanden en heeft een oproep gericht tot heel ons volk om door bijdragen blijk te geven van ons medevoelen met de slachtoffers van het grootsche, doch vreeselijke gebeuren. Moge Nederland op waardige, ruime wijze aan dezen oproep gehoor geven.

Het Centraal Comité voor steun aan werklozen stelt zich voor een fonds te vormen van f 100.000 uit particuliere bijdragen.

Een schema voor eene internationale regeling der beperking van de tinproductie is vastgesteld. Tevens is de medewerking der betrokken regeeringen gevraagd voor de regeling welke twee jaar zou duren van af 1 Jan. 1931

Den 29sten j.l. had te Semarang de jaarlijksche alg. vergadering plaats van het Ned. Ind. Onderw.-Genootschap.

Boedi Oetomo hield te Solo op Maandag 29 j.l. een onderwijscongres, waarop het herordeningsplan der Holl.-Ind. school veel critiek ondervond.

De G. G. bezocht het terrein van den Merapi-ramp en de vluchtelingenkampen. ZExc. maakte een vliegtocht over het geteisterde gebied en deed zich daarbij o.m. vergezellen door Dr. Neumann van Padang van den vulkanologischen dienst.

De militaire vliegdienst maakte vele luchtphoto's van de uitbarstings-verschijnselen en de verwoestingen van de Merapi. Het is zéér te hopen dat afdrukken van alle genomen luchtbeelden per vliegpost naar Nederland zullen worden gezonden, opdat men zich een voorstelling van het gebeuren zal kunnen maken.

Ir. C. Menschaar is van de kandidatenlijst der Vaderlandsche Club voor de a.s. Volksraadverkiezingen afgevoerd.

FLATS

IN HET FLATGEBOUW

BREITNERLAAN TE 's-GRAVENHAGE

nabij den Benoordenhoutscheweg. Tennisbaan, oefen-golfbaan, 3000 M2. tuin, daktuin met overdekt terras en rochtvrije serre, autoboxen, centrale verwarming, teletoon, warm en koud water, complete badinstallaties, vaste waschtafels, koelinstallatie en complete keukenbetimmering in elke flatwoning, naadlooze vloerbedekkingen, centrale eetzaal, centrale keuken, 3 liften en alle luxe en comfort lie in een moderne flat verwacht mogen worden. **Nog flats in prijzen v.a. 11350,-.** Indeling der flats naar keuze der huurders. 5577

Inlichtingen en prospecti ten kantore der N.V.:
FLUWEELEN BURGVAL 12, TELEFOON 113087,
van 3 tot 5.30 uur iederen werkdag behalve Zaterdags.

Naar verluidd zou de justitie een onderzoek instellen naar een begin van muiterij bij de politiebewaking, bestaande uit den Belawanschen hoofd-agent Tullmann en 16 inlandsche agenten, op de Van Heutsz op uitreis naar China. Een schietpartij werd nauwelijks voorkomen. De politie van Hongkong haalde tevoren de ontwapende herriemakers van boord, die daar achterbleven. De Nederlandsche consul leidde het onderzoek. Tullmann stookte zijn ondergeschikten op, de bevelen van den kapitein niet te aanvaarden.

Op Kali Diati heeft de adjudant-blieger Coninx met goed gevolg den eersten parachutesprong gedaan van 1000 M. hoogte van een langs het vliegtuig aangebrachte stalen ladder.

Te Solo is het eerste zeer druk bezochte jeugdcongres van Indonesia Moeda gehouden. Er was groote belangstelling van de zijde der nationalistische organisaties.

Het ressort West-Java van Mohammadjah stelde het hoofdbestuur voor, den gouverneur-generaal te verzoeken een vertegenwoordiger in den nieuwen Volksraad te benoemen.

Op bijna 60 plaatsen tegelijk in geheel Indië vonden Zondagochtend vergaderingen plaats van de Partai Sarekat Islam Indonesia; de vergadering in de hoofdstad werd door meer dan 1000 personen bijgewoond. Een motie werd aangenomen, waarin verklaard wordt, dat gezamenlijke actie van politieke partijen dient te geschieden zonder prijsgeven van de partijprincipes. De P. S. I. I. maakt voortaan geen deel meer uit van de P. P. P. K. I., omdat deze inzake het nationalisme in strijd handelt met de beginselen van de P. S. I. I., welke getrouw is aan den Islam, die ras- en staatkundige grenzen ontkent.

Ingesteld is de arbeidsinspectie voor Java en Madoera, als afdeling van het kantoor van arbeid.

Verscheidene door de Ver. Kolonisatie Nieuw-Guinea uitgezonden kolonisten keerden gedesillusioneerd terug. Eén dezer verzocht de Indische Ct. te waarschuwen tegen ondoordacht vertrek. Hij vertelde dat de kolonie Hollandia schitterend gelegen is aan een kristalheldere rivier, doch dat de kolonisten te weinig gereedschappen hebben en niet in staat zijn het oerbosch van zware, harde boomen neer te kappen. Van de veertig menschen waren er gemiddeld slechts acht aan het werk; de rest was ziek. De terugkeerende kolonist was overtuigd, dat de meesten gaarne terug zouden keeren. Zij hebben echter geen reisgeld.

Het zal goed zijn nadere berichten af te wachten alvorens zich een oordeel te vormen.

Omtrent de verwoestingen door de banjirs van de Merapi-hellingen veroorzaakt, wordt nader gemeld, dat het noordelijk landhoofd van de brug over de Pabelan ernstig door de banjirs van Vrijdagmiddag is beschadigd en de brug over de Lamat ondermijnd en voor vrachtautoverkeer gesloten werd. Het N. I. S.-verkeer is gedeeltelijk gestremd. Genietroepen zijn aangevraagd om de groote rolblokken bovenstrooms te vernietigen. Ten aanzien van de Jogjasche waterleiding, waarvan de tweede brug in het Kali-Koening-ravijn is weggeslagen, hoopte men haar binnen een paar dagen te herstellen.

De banjir van de Kali Opak sloeg een gedeelte van de desa Tjankringan weg. Op de onderneming Bandjarhardjo ontstond een paniek onder de bevolking door het vallen van rotsen. Er zijn honderden vluchtelingen. Het aantal ontruimde desa's is nog niet bekend. Het bestuur treft op de bedreigde plekken de noodige maatregelen.

De waterwerken van de onderneming Wonotjater lijden thans wederom een schade van circa f 10.000. De van der Wijk-leiding, die belangrijke

irrigatie-aanvoer van drie westelijk van Jogja gelegen ondernemingen, is ernstig beschadigd. Het aquaduct is weggeslagen, de tunnel is voor drie kwart dichtgeslibd.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Het Vde der reeks Standaard-werken over de Inl. Kunstnijverheid in Nederl.-Indië.

H. (Slot.)

Het tweede hoofdstuk van Jasper's bovengenoemd boek is gewijd aan de veelvertakte „Techniek van het Kopergieten en Koperstaan”, zooals dat over bijna den geheelen archipel verspreid is. De duidelijke foto's, van verschillende kunstnijverers aan den arbeid, doen zien op hoe hoogst eenvoudige wijze zij daarbij te werk gaan, terwijl in hoofdstuk III door tal van afbeeldingen getoond wordt, welke bijzonder fraaie motieven en vlakvullingen er tot stand komen.

Hoofdstuk IV, dat, volgens een noot is omgewerkt door mej. Dr. M. E. Lulus van Goor, toegevoegd aan den chef van den Oudheidkundigen Dienst te Weltevreden, handelt over *Beeldjes van Goden en Dieren*, voorwerpen welke helaas wel voorged uit de giekunst verdwenen zullen blijven, tenzij deze, in de musea aanwezig, op de aanstaande kunstenaars, het opkomend inheemsche geslacht, onder goede leiding tot hen gebracht, een inspireerenden invloed kunnen uitoefenen.

De *bekers, Kommen en Kwispedoors*, in hoofdstuk V, zoowel als de „*Doozen en Potten, Kruiken en Keteltjes*” in hoofdstuk VI en de „*Lampen, Wierookbranders, Bidschellen, Kloeken en Spiegels*” in hoofdstuk VII, evenals de *Dienschalen, Borden, Deurknoppen, Klompen* enz., in hoofdstuk VIII beschreven en afgebeeld, leggen getuigenis af van de hoogstaande trap, waarop de kopersmeedkunst met hare versieringswijzen sinds eeuwen in den Indischen Archipel gestaan heeft. Zou vakkundige en artistieke verder-ontwikkeling daarvan nu niet op den weg liggen van het progressieve onderwijs aldaar?

Met hoofdstuk IX, getiteld „*Geschiedenis en Alg. Overzicht van de Inlandsche Wapensmeedkunst*” wordt een ander terrein betreden, dat niet minder specifiek Indonesisch is, vooral ook omdat wapens in de meeste streken, vooral op Java en Bali, ook tot sieraad, speciaal bij het statiekleed, dienen en de *damasceering* en *pamormotieven* daarvan, welke in de beide laatste hoofdstukken behandeld worden, groote vermaardheid verworven hebben.

De heer Jasper eindigt zijn beschrijving dan ook met de woorden:

„Nergens is de pamorbewerking van het wapenlemmer zoo ontwikkeld en verfijnd als op Java en het is van alle eilanden in den Archipel juist Java, waar de wapenversiering zóó kostelijk is doorgevoerd, dat de toegepaste kunst er een symbolieke beteekenis heeft gekregen en de *Kris*, het nationale pronkwapen, waaraan alle nauwkeurige versieringszorgen zijn besteed, beschouwd wordt als een heilig kleinood, dat den drager eert en aanzien geeft, en heil brengt.”

Nogmaals, het doet ons leed, dat dit boek een zoo hoogen prijs moet opbrengen, want juist in het belang der Indonesische sierkunst, zouden wij het in veler bezit wenschen!

De veertiende Ethnologen-dag.

J.1. Zaterdag 3 dezer, werd in de Afdeling „Volkenkunde” van het „Kon. Koloniaal Instituut” te Amsterdam, voor de veertiende maal de jaarlijksche „Ethnologen-dag” gehouden, onder voorzitterschap van Prof. Dr. Steinmetz, die na om 10 uur v.m. de vergadering geopend te hebben, het woord gaf aan den eersten der vijf sprekers, die op de agenda vermeld stonden: Dr. J. J. Fahrenfort. Deze had ter inleiding gekozen het belangrijke onderwerp: „*De psychische Grondslag van enkele dynamische Gebruiken der Dajaks*”, dat voor ons, volkskunst-bewonderaars, een zeer groote aantrekkelijkheid heeft, wijl het natuurlijk in verband staat ook met het bijzondere karakter van de kunst-uitingen dier zoo artistiek aangelgde volksstammen.

Spreker trachtte, onder aanhaling van verschillende voorbeelden, mede ontleend aan ethnografische geschriften, aan te toonen, hoe o.a. het *pamah* of *pantah*, de kracht of invloed, welke, volgens de Dajaks, van bepaalde, doode lichamen op levende overgaat, te vergelijken zoude zijn met dien van *poesaka*, kleinooden, als nagedachtenis van dierbare afgestorvenen, welke ook voor ons, Westelingen, dikwijls van hooge waarde zijn en waarvan ontgenzeggelijk zekeren invloed uit kan gaan. Zoo ook trachtte spreker voor de begrippen van *siang* of *sial*, duidend op onheilspellende voortekenen, een intellectuele uitlegging te vinden. Het z.g. „bijgeloof”, o.a. dat men niet dadelijk na het slapen

of onder kindergeschrei op reis moet gaan, legde hij uit op de volgende wijze:

Men kan in het eerste geval niet frisch genoeg en bij het tweede in te zenuwachtigen toestand zijn, om een groote, in die streken veelal aan moeilijkheden en gevaren verbonden reis te ondernemen, omdat men daardoor, zooals de Dajaks zouden zeggen: minder weerstand zou kunnen bieden aan de booze geesten, die den mensch bedreigen.

Spreker meende dergelijke opvattingen langs onzen verstandelijken weg te kunnen verklaren, in tegenstelling met de Folklore, die voor onze hedendaagsche gebruiken den oorsprong zoekt bij vroegere tijden en volken.

Bij het debat, dat op deze belangwekkende inleiding volgde, werd o.m. door een der aanwezigen opgemerkt, dat al die dynamische gebruiken bij de Dajaks hun grond zouden vinden in angst en vrees voor de „booze geesten”; gedurende zijn omgang men hen, had hij hun nimmer over „goede geesten” hooren spreken. De inleider, antwoordde 't met de eerste opmerking eens te zijn, doch daarentegen wel degelijk ook van „goede geesten” bij de Dajaks vernomen te hebben en noemde tot staving daarvan het oordeel van eenige deskundigen op.

Een andere opmerking, welke o.a. gemaakt werd, was dat toch in onze maatschappij dergelijke gebruiken en opvattingen nog overal te vinden zijn, terwijl o.m. nog de vraag gesteld werd: of voor dergelijke verschijnselen ziet ook langs anderen dan den intellectueelen we, een verklaring zou te vinden zijn? De inleider noemde reeds het woord *religie* en een der debaters had op een *magische* verklaring gewezen. In onze over-intellectueel ontwikkelde tijd beginnen immers reeds enkel, juist zelfs onder de meeste wetenschappelijken, ook een anderen verklaringsweg te erkennen.

Tenslotte maakte de voorzitter nog terecht bezwaar tegen het in dit verband gebruiken van het ondefinieerbare woord „kracht”, z.i. ware „ontzag”, de invloed van het *onzaglijke*, ten deze juist, waar- tegen ook de inleider geen bezwaar kon hebben.

De tweede spreker, Prof. D. van Hinloopen Labberton, vertelde op onderhoudende wijze over „*De Migraties van de oud-Japansche legende van den Jager en den Visscher*”, hij gaf zoowel de Kei-eesche en Minahasische, als de Nipponsche redactie van deze diepzinnige, natuur-mythe getrouw weer. Naar wij hopen, zullen deze eerlang in Het Koloniaal Weekblad worden gepubliceerd.

Als derde spreker vóór de pauze gaf de heer B. M. Gosling een „*Demonstratie van enkele bijzondere ethnografica*”. Hij toonde en besprak een vijftal soorten van zeer fraaie steenen instrumenten, welke z.i. ten onrechte o.a. in den catalogus van het Leidsche Ethnografisch Museum „bijlen” genoemd worden. Hij meent, zoowel uit den vorm, als de fijne afwerking van het materiaal te moeten opmaken, dat deze nimmer gebruikt kunnen zijn b.v. tot het omhakken van boomen of het bewerken van den grond, doch beschouwt ze eerder als een soort van timmermanswerktuigen. Op een pracht-exemplaar van bijzondere grootte, het eigendom van Prof. Mohr, wijst spreker met nadruk, z.i. zou dit gediend kunnen hebben tot het met de hand uitschaven van een hollen boomstam voor een vaartuig.

Daarna vertoont spreker een zeer eigenaardig deurslot uit de Tenimber-eilanden en geeft daarbij de uitlegging hoe dit niet gediend kan hebben tot afsluiting der woning, doch wel van het daar voorkomend verzamelhuis, waarin voorraden bewaard worden.

Nadat deze merkwaardige voorwerpen bij de aanwezigen tot bezichtiging waren rondgegeven, werd het noenmaal in het restaurant van het Museum gebruikt.

Om half twee n.m. werd de rij der spreker heropend door Dr. A. E. van Giffen met een voordracht, door lichtbeelden verduidelijkt, over den „*Samenhang tusschen de Britsch-Bretonsche, vóór-historische (aencolitische) grafteekenen en hunne bouwers met de overeenkomstige in Nederland*”, waarbij de aanwezigen een zeer duidelijk beeld kregen van de interessante opgravingen, welke zoowel in ons land, als in Engeland en Frankrijk gedaan zijn en hetgeen daarbij aan het licht is gekomen. Dergelijke vergelijkingen zijn in menig opzicht van groot belang.

Onder de opgegraven voorwerpen, die ter bezichtiging rondgegeven werden, waren o.a. sieraden en lanspunten, die van goeden smaak en bedrevenheid in de handwerkskunst getuigen, terwijl ook de lantaarnplaatjes fraai gevormd en versierd aardewerk vertoonden.

De laatste spreker, de heer C. Lekkerkerker, behandelde het zoowel uit een taal-, als aardrijkskundig, en ethnologisch oogpunt belangrijke onderwerp: „*Heilgevende Plaatsnamen op Java*”, waarbij hij een schat van bijzonderheden wist te vertellen, deel uitmakende van een groot werk over Java, dat eerstdaags van zijn hand zal verschijnen. Als óe., zeker niet het minst aantrekkelijke, punt op de agenda stond vermeld: *Rondgang door het Museum van de Afdeling Volkenkunde*; een zeer

WESSELING & Co.

ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN

LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092 5635

welkome afleiding ook, na het ingespannen zitten luisteren. De deelnemers genoten buitendien het groote voorrecht door den Directeur en de Conservators van dit pracht-museum te worden rondgeleid om zodoende deskundige uitleggingen te krijgen van de groote schatten, ook op kunstgebied, welke daar op zoo waardige wijze worden tentoongesteld; een voortreffelijk besluit dus van den zeer leerrijken Ethnologendag.

Het is een loffelijke instelling van het „Koloniaal Instituut” om telken jare zulk een samenkomst te houden, ter onderlinge bespreking van belangrijke zaken op Ethnologisch gebied en heerscht in die sfeer een prettig-gemoedelijke geest, welke zeker meerdere belangstellenden tot deelname moet aansporen.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

De rentestandaard in de toekomst.

Het *Soer. Hbl.* (29/11, 3de bl. „Soer. Weekoverzicht”, B.) constateert, dat thans over de geheele wereld de *rentestand*, ten gevolge van de groote daling in het prijsniveau van goederen en effecten en van den slechten toestand in handel, industrie, cultures, scheepvaart enz. zeer laag is. De rentestandaard moet in de toekomst geleidelijk dalen; ten gevolge daarvan zullen vele instellingen straks een beroep op de geldmarkt doen, ten einde „not to miss the Bus”. Thans zijn *tal van staten, provinciën en gemeenten* met een schuldenlast bezwaard, waarvan het de groote vraag is, of, wanneer deze depressie eens langer dan gewoonlijk mocht duren, hetgeen waarschijnlijk is, rente en aflossing wel voldoende gewaarborgd zijn. De treurige ervaringen, welke het beleggende publiek gedurende den laatsten tijd heeft opgedaan met verschillende Duitsche, Australische, Braziliaansche en andere obligaties, zijn een waarschuwend voorbeeld. Feitelijk moest er in elk land een soort opperste college zijn, dat te beslissen heeft, of, gezien de financiële standing van den aspirant-geldopnemer, een beroep op de plaatselijke geldmarkt zal worden toegestaan of niet; de belangen van emittenten en beleggers loopen vaak niet evenwijdig. De *rentestandaard voor korten termijn* is thans overal buitengewoon laag, zoodat de Banken de grootste moeite hebben haar liquide middelen renderend te beleggen. De *rente voor langen termijn* is echter nog zeer hoog. Prof. Keynes zegt nu, dat waar aan de groote vraag naar geld in deze na-oorlogsche periode in hoofdzaak thans vrijwel is voldaan, een verlaging in de nabije toekomst te verwachten is. In andere kringen van de geldwereld is men echter van meening, dat in de komende jaren een zóó groote vraag naar geld zal bestaan, dat die periode van te verwachten lagen rentestand slechts van korten duur zal wezen, met welke meening men het meer eens kan zijn. Het zal n.l. blijken, dat, waar *tal van staten met zeer hooge schuldenlasten* zitten en *opgeschroefde budgets*, het onmogelijk is in deze tijden de noodige uitgaven te bestrijden uit de gewone ontvangsten; als gewoonlijk zal dan weer de toevlucht genomen worden tot verder leenen. De aanwezige weg, om nieuwe leeningen te voorkomen, zou natuurlijk zijn het invoeren van *drastische bezuinigingen*, doch het zal blijken, dat dit buitengewoon moeilijk zal gaan. Het aantal ambtenaren is in elk staat zoodanig uitgebreid, dat deze feitelijk een macht in den staat zijn geworden. Zou men een drastische salarisverlaging wenschen door te voeren, gelijk thans in het particuliere hier en daar plaats vindt, dan zou men natuurlijk ook leger, vloot en politie daarin moeten laten deelen; dit zal men ongaarne doen. De flinke bezuiniging in *Duitschland* is slechts te beschouwen als een tour de force. In *Australië* is men ten eerste gekant tegen de voorgestelde bezuinigingen. Door de daling van Duitsche, Australische, Braziliaansche en andere obligaties heeft men te *Londen* zeer zware verliezen te boeken gehad; de beurzen te New-York, Berlijn, Parijs en Amsterdam blijven geregeld dalen.

Het *Soer. Hbl.* (27/11, 2de bl.) meldt, dat de oud-president van de Javasche Bank, Mr. L. J. A. Trip, in een persgesprek verklaarde, dat hij uiterst pessimistisch gestemd is ten opzichte van de *financien in Ned.-Indië*. Hij verwachtte, dat het aangaan van groote leeningen noodig zal zijn, om de tekorten te dekken op de Landsbegrooting, waardoor er voor de lagere ressorten in de naaste toekomst weinig kans bestaat tot het sluiten van leeningen. Mr. Trip oordeelde de

LOUIS KORIJN & Co.

Anno 1880

5516

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Heerengracht 418

Bijkantoor: 's-GRAVENHAGE, Mauritskade 1

Telefoon 115960 (3 lijnen)

Haagsche Beurs, Telefoon 110616

EFFECTEN - COUPONS

situatie ernstiger dan in 1922, daar het niet te zeggen valt, wanneer een opleving kan worden verwacht, welke uiteindelijk stellig komen zal.

Wij vestigen de aandacht op *De Loc.* (28/11, blz. 23 „Java Suiker-industrie; blz. 29 „Suikerbelangen“), het *Bat. Nwsbl.* (2/12 „Djoengkaré“), de *Java-Bode* (29/11 „De Suikerbond“), het *Soer. Hbl.* (27/11 „Ernstige dwaling“; 26/11 „Alg. Commercieel Overzicht“) en de *Deli Crt.* (5/12 „Ernstige dwaling“; 6/12 „V. C. en P. S.“).

De beteekenis van Ned.-Indië voor het Moederland.

Aan de hand van „Maatschappijbelangen“ en het Amst. „Alg. Hbl.“ wijst *De Loc.* (24/11, blz. 3) op de beteekenis van Indië voor Nederland. De Nederlandsche Metaalindustrie is voor twee-derden van haar productie van Ned.-Indië afhankelijk. Een Nederland, dat Indië verliest, zal het niet aan Indië zelf verliezen, maar aan de meest parate naburige groote mogendheid, Engeland, Japan of Amerika, die op deze strategische plek in den Oceaan geen risico willen loopen, en die nu in onze Nederlandsche positie in Indië berusten omdat zij van ons niets te vrezen hebben, en een liberale economische politiek mogen verwachten, die in dezen protectionistischen tijd onder anderomans bewind wel eens zou kunnen omslaan. *De onzelfzuchtige passiviteit van den heer Albarda c.s. zou dan ook Indië zelf allerminst ten goed komen, en bovendien de Nederlandsche arbeiderschap gevoelig treffen.* Het is goed om dit duidelijk onder de oogen te zien. Ook al spreekt het vanzelf dat de Nederlandsche taak in Indië niet louter door economische factoren mag worden beheerscht. Waarbij echter ook niet uit het oog mag worden verloren dat de economische betrekkingen tusschen Nederland en Indië den materielen grondslag versterken voor het vele dat Nederland in en voor Indië heeft tot stand gebracht en brengen zal.

Wij verwijzen naar *De Sum. Post* (2/12 „De kentering“; 3/12 „Intellectueelen en koloniale werkers“), het *Bat. Nwsbl.* (29/11 „Waardeering“) en de *Java-Bode* (1/12 „De kwestie Middendorp“; 26/11 „Inlandsche meerderheid“).

Het evenwicht in den Pacific.

De *Java-Bode* (28, 29/11 en 1/12) belicht het Pacific-probleem. Aangerood worden: Japan's overbevolking, de belangenconflicten tusschen Amerika en Japan, en de *Singapore vlootbasis*. De voorbesprekingen van de Imperiale Conferentie tusschen de premiers onderling waren voldoende om het besluit tot voortzetting van de *Singapore vlootbasis* vast te stellen. Ook *Australië* heeft in dit probleem mee te spreken. „Wanneer de basis niet wordt voortgezet, komt Australië in een zeer moeilijk parket. Wanneer er iets gebeurt in den Pacific, of wanneer het Suez-kanaal geblokkeerd wordt, zou het de Marine zes weken kosten om bij Australië te komen en Australië te beschermen, en dit uitstel kan noodlottig worden.“ „Wanneer de Engelsche Regeering den bouw van de basis niet voortzet, zal Nieuw-Zeeland zich verlaten voelen. Zij is een veiligheidsklep en een preventief middel. „Zij is de hoeksteen van de defensie voor Australië. Japan wenscht Singapore, als Groot Britannië het niet wenscht“. Aldus luiden enkele uitspraken van vooraanstaande Australiërs. De Vlootconferentie stelde een verhouding vast voor de voornaamste drie maritieme mogendheden van 5 : 5 : 3, maar men vergete niet, dat wanneer men de verhouding der vloeten in den Pacific nagaat, men de cijfers anders dient te stellen. De Japansche vloot ligt geheel in den Pacific geconcentreerd, die der beide andere landen is verspreid over den aardbol. Weihaiwei heeft voor Engeland geen nut meer als vlootbasis. Japan heeft onlangs geweldige manoeuvres gehouden nabij Formosa, waaraan werd deelgenomen met 165 oorlogsschepen met een tonnage van 700.000. Japan voelt de dreiging, welke de atmosfeer in den Pacific er de laatste jaren niet zuiverder op heeft doen worden. Ook hier, evenals in Europa, overal wantrouwen, en opvoering der defensiemiddelen tot den hoogsten graad van efficiency. Een telegram, dat „grootte oorlogen of groote natuurrampen

noodzakelijk zullen zijn“ deed in de Japansche bladen opgang. *Het evenwicht in den Pacific bestaat nog.* Maar het is zoo nauwkeurig afgesteld, dat de minste trilling voldoende is het te verstoren. Moge men — zoo besluit de *J. B.* — het gevaar tijdig onderkennen en de wereld niet opnieuw onderdampelen in een bloedbad van nog reusachtiger afmetingen, dan wat de menscheid pas achter den rug heeft. Want dan gaat het om het Westen tegen het Oosten!

Het *Soer. Hbl.* schrijft over „Britsche politiek“ en „Engeland“ (25/11), „Europeesch gemengd nieuws“ (26 en 27/11), „Het Verre Oosten“ (26/11), „Suriname“ (27/11), „Het land der twee rivieren“ en „De reis van den G. G. naar Indo-China (29/11), de *Java-Bode* over „De beweging in Rusland“ (27/11), „Het nationalisme in de Filippijnen“ (1/12), „Het communisme in Australië“ (1/12, 2de bl.) en „De politieke strijd om den vrede“ (3de bl.), de *Deli Crt.* over „Oorlogsvrees in Nederland“ (2/12).

De posttarieven.

Men kan niet zien, waarom voor een brief, welke bij vervoer van Nederland naar Ned.-Indië 6 cent kost, in omgekeerde richting 12½ cent moet worden betaald. Volgens het *Bat. Nwsbl.* (29/11) bestaan redenen voor dit tariefverschil. Krachtens de bepalingen van het Algemeen Postverdrag van Londen, behouden de landen de voor internationale postzendingen geheven porten, doch zijn zij verplicht aan de landen van doorvoer transitkosten te betalen. Eveneens dient vergoeding te worden uitgekeerd aan stoomvaartmaatschappijen, welke vervoer over zee bewerkstelligen. De landen van bestemming ontvangen voor de ontvangen en bestelde postzendingen geenerlei uitkeering. *De Nederlandsche dienst* verzendt per jaar — volgens gegevens van 1928 — 70 miljoen stukken naar het buitenland, waarvan 31 miljoen naar Duitsland en België. Voor 44 pCt. van zijn voor het buitenland bestemde stukken heeft Nederland noch transitkosten, noch vervoerskosten over zee te betalen, en behoudt het van die 44 pCt. dus de volle porti. Van het restant, waarvoor Nederland dus wel vervoerskosten heeft te betalen, of 39 miljoen stukken, is nog 21 miljoen of 30 pCt. van het totale aantal, voor Europeesche landen bestemd, waarvoor Nederland zich slechts geringe transitkosten en nagenoeg geen kosten wegens vervoer over zee heeft te getroosten. Elf miljoen stukken of 16 pCt. gaat naar Ned.-Indië. De Nederlandsche dienst gaf voor het vervoer van post over zee f 640.000 uit; omgeslagen over alle voor het buitenland bestemde stukken beteekent dit dus 0.9 cent per stuk. Voor alle door den *Ned.-Indischen dienst* naar het buitenland verzonden stukken moeten vervoerskosten over zee en bovendien nog voor bijna alle stukken transitkosten worden betaald. Alleen voor het vervoer over zee van deze stukken, n.l. 6 miljoen, moest de Indische dienst betalen f 300.000, hetgeen een uitgaaf beteekent van gemiddeld 5 cent per stuk, dus ruim 4 cent per stuk meer dan de Nederlandsche administratie. Door dit feit op zichzelf wordt reeds een groot deel van het verschil in tarief verklaard. Van genoemd aantal van 6 miljoen is 3 miljoen of 50 pCt. bestemd voor Nederland, waarop de maximum transitkosten, n.l. f 3 per K.g. brieven en briefkaarten en f 0.37½ per K.g. andere stukken drukken.

De *Nederlandsche dienst* vervoert per jaar 1000 miljoen stukken over een beperkt en aaneengesloten grondgebied, grootendeels met openbare vervoermiddelen, welke ook de meest afgelegen plaatsen bereiken. De *Indische dienst* moet het vervoer van 100 miljoen zendingen verzorgen over een uitgestrekt gebied, welke de oppervlakte van Europa nabij komt en dat met vaak dure vervoersgelegenheden in eigen beheer! Het is duidelijk, dat Nederland door vorenaangehaalde omstandigheden in staat is voor de naar Nederlandsch-Indië verzonden stukken, een lager tarief te heffen dan Nederlandsch-Indië in omgekeerde richting.

Nias.

In *De Loc.* (24/11) geeft de heer M. J. Francken een beschrijving van Noord- en Zuid-Nias. Te voet en te paard trok hij naar het hart van Zuid-Nias. De wegen zijn mooi en breed, maar niet bepaald geschikt voor auto's. Het was een tocht van uren door een land, zóó rijk aan natuurschoon, dat het voor de mooiste streken niet onderdoet. In de kampong Sifalagó werd buitengewoon mooi gedanst; in de groote ontvangruimte van een mooi, nieuw huis danste een der vrouwen een zeer merkwaardigen *vogeldans*. Hier werd ook een *gongconcert* gegeven. Prachtige gongs hingen in dit huis: drie groote en meerdere kleine, terwijl ook verscheidene trommels aanwezig waren. Zoowel op gongs als op trommels werd met onzettende kracht en in een streng rythme geslagen. Schr. hoorde het eens, terwijl hij zich op eenigen afstand van de kampong bevond: het sonore geluid der gongs deed toen denken aan den mooien klank van Hollandsche torenklokken. Het is te betreuren, dat de zending het niet wensche-lijk heeft geacht, deze gongs te benutten om de kerk-gangers bijeen te roepen, doch daartoe veel minder fraaie, metalen bellen gebruikt. Jammer is het, dat de oude zeden en gewoonten van dit merkwaardige volk, door de toenemende beschaving steeds meer verdwijnen. Over eenige tientallen van jaren zal de reiziger er weinig meer van aantreffen.

De Loc. vertelt van den „Merapi“ (26 en 27/11), „Af-

„THE COLUMBIA HOUSE“

LAAN VAN MEERDERVOORT 99

TELEFOON 332151

Eenig geautoriseerd speciaal Agentschap voor

Columbia Grafonola's
en Records

in 's-Gravenhage

5333

Catalogi wordt op aanvraag gaarne toegezonden

godsbeeldjes“ (27/11), „Indo-Eur. geslachten“ (27/11, blz. 2) en „Njai Loro Kidoel“ (28/11), het *Soer. Hbl.* van „Tijdens de O.-I. Compagnie“ (8, 15, 22 en 29/11, Dr. G. M.)

Inheemsche kinderen.

De *Deli Crt.* bevat iedere week „Brieven van een Singkeh“; thans (6/12, 4de bl.) schrijft een nieuwkomer over de *Inheemsche kinderen*. De kinderlijkheid, zooals wij die begrijpen en opvatten, duurt bij het Inheemsche kind zeer kort, onverschillig of het Bataks, Javanen, Chineezers of Voor-Indiërs zijn. Kleine Inlandsche vrouwtjes van zeven jaar sjouwen als moedertjes met hun jongere broertjes en zusjes rond. Hier zijn zelfs de uren respijt van het schoolgaan niet gegund. De jongetjes van dien leeftijd? Met een sigaret in het hoofd zie je ze naar de rivier afzakken. Kinderen? Duodecimo-uitgave mannen en vrouwen! Dat zijn het! De omgang van een Inlander met een jongere is ook zoo merkwaardig. Ze praten er mee alsof het volwassenen zijn; alleen lichamelijk ontzien ze hen wel wat. Dat een kind van tien jaar er zelfstandig een handeltje op nahoudt, vindt de Inheemsche wereld heel niet vreemd. Het „laissez faire, laissez aller“, dat is de houding van de ouderen tegenover wat wij nog kinderen willen noemen. Wanneer onze jongens nog rondhollen, zijn de Javaantjes van dezelfde jaren wijs, ingetogen en beheerscht. Twee werelden! Onze jeugd en de hunne! Zou het hun korte kindertijd zijn in een klimaat, dat tot rijpheid dwingt, hun opvoeding, die alles zoo anders maken? Toch kent diezelfde jeugd momenten, waarin ze zich evengoed opwindt, voor wat zij als recht en billijk voelt. En hier bestaat eindelijk gelijkheid! Evenals in alle landen ter wereld bestaan in Ned.-Indië de partijen; de uiterst linksche bestaan hoofdzakelijk uit jonge menschen van 18 tot 20 jaar. Zoo verschillende wegen, die ten slotte toch hetzelfde resultaat hebben: een jeugd, die wil hervormen, verbeteren als het kan.

Het *Bat. Nwsbl.* vervolgt het Verslag van „De P. N. L-zaak“ voor den Landraad (2/12), de *Deli Crt.* publiceert het oordeel van Dr. Reyling over „Boven-Digoel“ (1/12, 2de bl.)

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Waar in dezen modernen strijd om groepsbelangen geen scherper wapen bestaat dan een goed en degelijk opgezette vakvereniging, juicht de heer Tabrani in de *Revue Politik* van 11 October de oprichting van den prijajibond, den P. P. B. B. en haar activiteit ten zeerste toe. Verdient dus deze vereniging van Inl. B. B.-ambtenaren als vakorganisatie alleszins waardeering en toejuiching, betreurd moet echter worden dat zij door haar deelname aan de Volksraadsverkiezingen ook de politieke arena betreedt. Mogen immers deze bestuursambtenaren in den strijd om „vakbelangen“ een eenheid vormen, in de politiek valt het daarentegen zeer te betwijfelen of zij ook één en dezelfde overtuiging zullen huldigen. Ook om een andere reden acht schrijver het meedoen aan den verkiezingsstrijd voor de P. P. B. B. niet noodig. Zonder dezen zullen een of meer Inl. bestuursambtenaren immers tot leden van den nieuwen Volksraad worden benoemd.

Die politieke actie van de P. P. B. B. is ook hierom te betreuren dat de thans bestaande kloof tusschen de prijaji's en de volksbeweging daardoor wijder zal worden en de nationale beweging benadeeld wordt. Willen de prijaji's aan politiek doen, laten zij zich dan aansluiten bij de een of andere politieke beweging. In deze kwestie ligt de schuld echter ten deele ook bij de nationalistische coöperatoren, die tot heden nog niet vereenigd zijn in een volmaakt „parlementaire“ politieke partij, hetgeen ook door de B. B.-ambtenaren stellig als een verzuim is gevoeld.

De redactie der *Bintang Timoer* van 8 October meent dat nu langzamerhand de sluier opgelicht wordt van de „tjoelik“ (kinderroovers)-verhalen. Meisjes en kinderen verdwijnen, niet omdat, zooals het in de desa verteld wordt, hun hoofden als grondsteenen worden gebruikt voor betonnen bruggehoofden, doch naar het schijnt in werkelijkheid — behalve dat zij verdwijnen in de werfdepôts — omdat zij clandestien verhandeld worden naar Singapore en elders, zoodat het kon voorkomen dat men den harem van

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX

BEFĒDIGDE OCTROOIBEZORGERS

H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN

BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 772080 772081 772082

AANVRAGEN VAN OCTROOIEEN OOR UITVINDINGEN EN DEPONEREN VAN HANDELS- EN FABRIKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5415

Koning Hoesein vol vrouwen uit Java vond. Wie weet of zich in de paleizen der Hindoe-vorsten ook niet tal van meisjes en kinderen bevinden die door „tjoeliks” gestolen zijn. De redactie schudt het hoofd over deze feiten, die een gevolg zijn van de domheid harer landgenooten, die zich door allerlei bandieten voor den gek laten houden, al zijn die bandieten nog niet zoo knap als de Amerikaansche. Schrijver vraagt waaraan het toe te schrijven is dat het regeeringsbureau tot bestrijding van den handel in vrouwen en meisjes nog zoo weinig populariteit geniet. Een meer intensieve actie, met afdelingen overal, zou beter de publieke aandacht trekken en voorzeker zou dan de steun der massa niet uitblijven. Zonder die medewerking gaat het niet en daarom ook zou het wenschelijk wezen dat er meer van die sociale vereenigingen opgericht werden en er meer activiteit werd betoond. De redactie hoopte dat de Regeering ten deze de schroef vaster zal aandraaien, opdat de machine die de „tjoeliks” verdelen moet, sneller werken zal.

Een Atjehsche medewerker schrijft in hetzelfde blad dat men in Atjeh evenzeer verlangt naar medezeggenschap in het landsbestuur; dit blijkt ook uit het voorstel van den Atjehschen vertegenwoordiger op het jongste bestuurscongres, om een Atjeh-raad in te stellen.

De Atjehers wenschen een door henzelf gekozen vertegenwoordiger in den Volksraad, maar jammer genoeg hebben zij geen eigen raad en geen kiesrecht. Het is blijkbaar daaraan te wijten dat zij nu in een rekest aan den Landvoogd verzocht hebben een hunner kandidaten in den Volksraad te benoemen. Een door schrijver ingesteld onderzoek wees uit dat het rekest uitgegaan is van de geheele bevolking van de streek Tamiang tot Pidië. Door de hoofden en bevolking van Groot-Atjeh is ook aan den Landvoogd kiesrecht voor den Volksraad gevraagd, of, zoo dit niet zoo vlug gebeuren kan, verzocht om voor den Volksraad een door hen genoemd kandidaat tot lid te benoemen.

Uit Oost-Madoera wordt aan de *Bintang Timoer* van 8 October geschreven dat daar druk besproken wordt de verkiezing van een Madoereeschen kandidaat voor den Volksraad, waarin nog nooit een vertegenwoordiger van het Madoereesche volk zitting heeft gehad. De Regent van Pamekasan, die lid was van den Volksraad, heeft nooit zijn stem doen hooren ter behartiging der belangen van het Madoereesche volk. Schrijver neemt hem dit niet kwalijk, omdat hij geen gekozen, doch een benoemde is. In alle streken van Madoera worden nu openbare vergaderingen belegd voor de nieuwe verkiezingen, alleen in Pamekasan niet. Dit is bevreesd omdat Pamekasan anders in alles vóór is op Madoera; de mannen hebben hun coöperatieve vereeniging, hun sociëteit, voetbal-, tennis- en andere clubs, de vrouwen hare A. B. C.- en weefscholen, de jongelui loopen er niet al in broekspijpen van 35 c.M. wijd, maar nog geen enkele leider of nationalist is op het denkbeeld gekomen van een openbare vergadering voor de Volksraads-verkiezingen.

Volgens een betoog in *Darmokondo* van 7 October is de strijd tusschen de Europeesche groepen op economisch terrein vooral in dezen tijd van malaise en depressie niet anders dan een poging om een normale verhouding in de samenleving te herkrijgen. Met het oog hierop acht schrijver het van belang dat er in de Indonesische wereld ook klassenstrijd bestaat, omdat deze een bewijs is dat er een levend economisch voelen bestaat. De rust die nu in de Indonesische samenleving valt waar te nemen, is bedriegelijk. Er bestaat geen bezwaar tegen dat er Indonesische kapitalisten en renteniers zijn, want als het er op aankomt, zullen zij toch hun nationalisme niet verloochenen.

In de *Darmokondo* van 3 t/m. 8 October wordt in verband met het onderwijscongres dat Boedi Oetomo in December denkt te houden, een meening verkondigd over eenige onderwijszaken. Schrijver begint met een terugblik op de historie van het Inlandsch onderwijs en verwijst naar het ondoelmatige en daarom niet door het volk geapprecieerde desa-onderwijs. Hij maakt eenige op- en aanmerkingen op het herordeningsplan, zoo b.v. ten opzichte van de voorziening der bovenbouwafdelingen, de te vroegtijdige selectie in den korteren duur van het elementair onderwijs. De achter de herordening schuilende bedoeling om de maatschappelijke verschillen te doen verdwijnen, acht schrijver niet verwezenlijkbaar. Heeft de Regeering reeds een onderzoek ingesteld, waarom niet zoovele kinderen hun onderwijs aan de middelbare en hogescholen hebben voortgezet? Ook het motief dat tot basis heeft de overdracht van de onderwijsvoorziening aan de lokale raden bestrijdt schrijver en wel met het aantoonen van de onbekwaamheid van de lokale raden uit politiek, financieel en technisch oogpunt. Op grond van het bovenstaande en met het oog op de niet te voorspellen resultaten moet het herordeningsplan niet worden aanvaard. Schrijver doet dan de eenige middelen tot verbetering van het huidige onderwijs aan de hand, o.m. de verhooging van het peil der kennis van de leerkrachten, de oprichting van vakscholen en industriescholen, de uitbreiding van de toelating tot de Holl.-Ind. scholen. Mocht echter de Regeering niet in staat zijn aan deze wenschen gevolg te geven, dan beveelt hij algehele omvorming van het onderwijs aan en stelt hij voor als basis te nemen de Oostersche cultuur. Hierop bouwt hij dan zijn verdere

ideeën ten aanzien van de scholen voor verdergaand en middelbaar onderwijs.

In het Mal.-Chineesche blad *Nan Sing* van 6 Oct. wordt betoogd dat er in de koloniën eigenlijk slechts twee stroomingen zijn: de coöperatieve en de non-coöperatieve. Maar hoe verder de coöperatieve de richting van samenwerking opgaat, hoe gevaarlijker het is voor de eenheid van Indonesië. Hierbij wijst schrijver dan op het incident over het wethouderschap tusschen Javanen en Menadoneezen te Soerabaja, op het geschil in B. O.-kringen te Semarang, eveneens over het wethouderschap en op de kwestie tusschen Pasoendan en B. O. over candidaatstelling voor den Volksraad. Een en ander heeft aanleiding gegeven tot allerlei vermoedens. Nu eens zegt men dat de vertegenwoordiging van het volk in al die colleges op die manier van geen nut is voor het volk van Indonesië, aangezien ze toch maar oneenigheid verwekt onder de eigen rasgenooten. Dan weer dat die incidenten niet aan het systeem van die vertegenwoordiging zijn toe te schrijven, maar aan de mentaliteit van de leiders zelf. Wie eigenlijk gelijk heeft, weet schrijver ook niet te zeggen, doch zulke incidenten zouden niet plaats hebben gehad als de betrokken leiders meer rein van gevoel waren, in de beweging kwamen in het belang van het volk, maar niet om eer of geld, en de partijen zelve elkaar niet beconcurrerden.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor N.-1.

No. 20 van 15 Nov. Uit het land der Toradja's (de koffiecultuur, de rijstcultuur, de karbouwenstapel en de doodenfeesten). — Rubber-veredeling op Ceylon (oppositie tegen het betrekken van plantmateriaal uit Ned.-Indië in een brochure door C. E. Dias, een planter op Ceylon verspreid). — Rijstvoeding (voor de bevolking van Java en de buitengewesten is het sinds tientallen van jaren noodzakelijk gebleken buitenlandsche rijst in te voeren. De vraag wordt gedaan of rijstvoeding vol te houden is. Toch wordt alles op rijstooftogen gezet met ongeveer 40 voedsleenheden per vlakke-eenheid, terwijl cassave het tot 80 voedsleenheden brengt op hetzelfde oppervlak). — Kinazaadbedden, door M. van Boecop. — Een nieuw procédé voor sheetrubberbereiding (lezing op 16 Sept. te Medan), door ir. N. H. van Harpen.

No. 21 van 22 Nov.: De Nederlandsch-Indische Plantersbond gesticht (en wel op 16 November 1930 te Bandoeng). — De mycologische arbeid bij het Thee-proefstation te Buitenzorg (ontleend aan het verslag over 1928-'29).

No. 22 van 29 Nov.: Een zeldzaam jubileum (van E. Hamakers die 1 December 35 jaren in dienst was). — Theerestrictieplannen 1931. — Vervaardiging van rubberzool-crêpe door verstuiven van latex (uitvinding van den heer Van der Schuyt te Amsterdam. Octrooi-aanvraag no. 45159 van 15 Sept.). — Statuten en Huish. reglement van den Ned.-Ind. Plantersbond.

Berliner Tageblatt

van 19 December: Grossmacht Holland, door dr. Max Jordan (een uitvoerig artikel over Ned.-Indië. In Oost-Indië is Nederland in ieder geval de groote mogendheid van zeer groot formaat, en omdat dit koloniale rijk het werk van Holland is, mag het moederland zich terecht met andere koloniale mogendheden op één en dezelfde lijn stellen. Nederlandsch-Indië is een levend „reductio ad absurdum” van de idee van groote mogendheid door een politiek van militaire macht, want in zijn koloniale rijk toont Holland zich in zijn zwakte en zijn sterkte. Een gebied, grooter dan Duitschland, Frankrijk, Italië en Spanje tezamen, van een uitbreiding over land en water, welke gelijk is aan die van het vasteland van Europa, geheel ingesloten in de Britsche invloedszone van het eene einde tot het andere blootstaande aan den druk van Indo-Aziatische menschenmassa's, en toch een autonoom rijk, stevig gevestigd, een ongedeelde eenheid met eigen, krachtige spanningen. Inderdaad: een monsterkolonie, waaraan de imperialisten van de oude school zich een voorbeeld kunnen nemen.

De schrijver eindigt met te schrijven dat Nederland zich om de veiligheid van zijn koloniën niet bezorgd behoeft te maken, temeer daar het bereid is door een verstandige taktiek van halverwege vrijwillig aan de nieuwe eischen tegemoet te komen).

De Christelijke Onderwijzer

10 Dec. no. 25: Over 't onderwijs in Suriname (schrijver behandelt het onderwijs in de eerste 25 jaren van zijn ontwikkeling en den goeden ouden tijd voor districtsonderwijzers).

24 Dec. no. 26: (slot).

Geneeskundig Tijdschrift voor Ned.-Indië

1 November: Opmerkingen omtrent immigratie in sterfte bij de Deli Maatschappij en de „Poenale Sanctie”, door dr. M. Straub. — Over Lumbaal-aesthesie, door F. Weynen. — Over het voorkomen van kankers der vrouwelijke borst in Oost-Java, door dr. C. Franssen. — Syphilis en Lymphogranuloom van den dunnen darm, door C. Bonne. — Corymbiforme Exanthemvormen bij Syphilis en Framboesia, door dr. Ch. C. Aars.

De Emmabode (Curaçao)

29 Nov.: Alg. verslag van de 4de West-Indische Shell Olympiade, te Maracaibo 13—19 Nov. 1930.

De Indische Culturen (Teysmannia)

No. 22 van 16 Nov.: (Studies over de ontwikkeling van de Suikerrietplant; wortel en spruit-ontwikkeling van de rietvariëteit M. 1900, door M. L. Rouas en M. Villano). — Koffiestrijd in Brazilië (wat doet men met het overschot? Vier oplossingen: in de sloop ermee, verbranden, verbruiken of als mest bezigen). — Oude en nieuwe culturen in Brazilië, door mr. H. J. van Balen. — De koffiesituatie in Brazilië.

De Indische Mercur

van 24 Dec. no. 52: Looibast van Acacia-soorten, (bespreking door J. Dekker van het werk van prof. dr. A. Zimmerman: die Gerbrinden liefernden Akazien (WattleBäume, Kultur Gewinnung, Verwendung und Handel).

van 31 Dec. no. 53: De Bibit-voorziening in de Deli-tabak en de daarmede in verband staande proeven met stoom-sterilisatie, door S. C. J. Jochems (lezing op 4 Nov. in het Koloniaal Instituut voor de leden van het Tabaksbureau).

Indisch Militair Tijdschrift

Novemberrnummer: De voedselvoorziening van Nederlandsch-Indië, meer in het bijzonder de rijstvoorziening, ook beschouwd uit een oogpunt van legerbelang, door C. H. C. Waal (voordracht te Bandoeng voor de officieren der intendance). — Beschouwingen omtrent de organisatie eener luchtmacht en haar taak in oorlogstijd, door W. K. Boogh (1ste luit. vliegener).

Inter-Ocean

Novemberrnummer: The National Library and the National Museum Bangkok, Siam, door Adeline Sterling-Sainem's Grave, door Ch. de Cock Wheatley (a true story of weird superstitious belief from middle Java). — Telaga Warna (The Lake of Colours) door S. van Suchtelen—Leembruggen. — A Morning Ride in Bali, door Emma Sarepta Yule.

De Indische Post

van 29 Nov. no. 48: Voor Nederlandsche werklouzen in Indië. — Verdoovende Middelen voor de V. C. — De lepra in Suriname, door mr. J. H. Heslinga.

De Indische Verlofganger

van 19 December, no. 20: Solosche vorstinnen, door S. Kalf (met portret van de eerste gemalin van den Soesoehoenan).

De Kracht

van 16 Nov. no. 5: Fair Play (naar aanleiding van de talrijke ontslagen en de groote bezuinigingen vraagt de redactie waarom aan de assistenten, op wie bekibbel wordt niet eens in de gelegenheid worden gesteld hun meening te zeggen over de wijze waarop bezuinigd zou kunnen worden. Er blijkt niets van enig contact).

Landbouw

No. 5. November: Een vergelijkende beschouwing over binnenvisscherij en landbouw in Ned.-Indië in verband met de voorlichting, door dr. A. L. Buschkiel. — Brazilië en de koffiemarkt, door ir. G. C. W. Chr. Tergast. — Over rijscultuur in streken met tijdelijk hoogen waterstand, door ir. H. F. Waterschoot. — Vijfde berichtgeving omtrent de Bevolkingsrubbercultuur, door A. Luytjes. — Resultaten van eenige koffiebereidingsproeven (Robustakoffie) ter Sumatra's Westkust. — Een vergissing van ir. Oosting bij zijn critiek op mijn methode der slibanalyse, door P. Vageler. — Eenige gegevens ten dienste der klappersselectie, door A. Scheltema.

Landbouw en Veeteelt

van 14 Nov. no. 10: Waterlelies, door C. v. W. — Het rund als arbeidsdier, door dr. J. Merkens. (In Indië was voorheen de karbouw het dier waarmee de Javaan werkte, doch geleidelijk zijn de karbouwen op Java door runderen vervangen. Omstreeks 1840 waren er op Java ongeveer 4 maal zooveel karbouwen als runderen, in 1928 bedroeg het aan al runderen 4 1/2 en het aantal karbouwen 3 1/3 miljoen).

No. 11 van 30 Nov.: Klimplanten (*Clematis paniculata*, Thunb. of Japansche *Clematis*) — De afstamming van onze paardenrassen, door dr. J. Merkens.

Morks Magazijn

Decemberrnummer: Slavenleven in Suriname in de

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BREDA

GINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
GINNEKENWEG 138 5291

**KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE
VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN**

17de, 18de en 19de eeuw, door L. C. Vrijman, IV. Slot. (Een mooie bladzijde in de koloniale geschiedenis van Suriname is de slaventijd niet. In veel zijn wij te kort geschoten en wij hebben een zware morele schuld. Of wij die kunnen delgen?)

De Nieuwe Stem (Suriname)

Van 9 en 13 October nos. 82 en 83 bevat een artikel: Zooals het nu zou zijn. Een fantasie van een bekend schrijver over Suriname, 25 jaren geleden, geschreven en aan de werkelijkheid getoetst.

Oeday

December: De internationale gedachte in het Nederl.-Indonesisch Verbond, door Rn Ms Noto Soeroto. — De wereldvrede en het koloniale vraagstuk, door C. Frans. — Açoka, de vredesvorst, door Louis van Gasteren.

Ons Zeewezen

Decemhernummer: De reis om de wereld van Olivier van Noort 1598—1601, door J. C. Mollema (slot). — Korte geschiedenis der kustverlichting in Ned.-Indië, door W. S. (vervolg).

De Planter

van 15 Nov. no. 470: Toe maar (bespreekt eveneens de bezuinigingswoede, die zonder eenig overleg met de assistenten rondwaart. Zij en de administrateurs hebben hun werkracht en toewijding gegeven aan den opbouw der ondernemingen die jaren lang groote winsten hebben gemaakt. Er wordt een voorbeeld aangehaald van 125 pct. dividend in 5 jaren).

De Rijkseenheid

van 24 Nov. no. 13. Tin, Rubber en Chineezers (een beschouwing over Britsch Malaya), door J. C. Loo-huis. — België en Congo (een frappant beeld van Rijkseenheid, door A. Kellenaers. II (slot).

van 31 December, no. 14: Waarom ik medewerker ben geworden van het Orgaan „De Rijkseenheid”, door Rn. Ms. Noto Soeroto, met naschrift van de redactie. — De vervanging van den gouverneur, door mr. H. D. van Werkum.

Spoor- en Tramwegen

van 23 Dec. no. 13: Java's krachtigste berglijn- locomotief, door ir. P. de Gruyter. — Wijziging van de Indische spoorwetgeving.

De Stuw

van 15 Nov. no. 17.: Onderwijsherordening II. — De Inlandsche-Gemeentebondantie voor de Minahassa, door Ratu Langi.

Tectona

November. Afl. II: Voorloopig bericht over den import van Calosoma sycophanta, L. (de poppenroover) in N.-I. — Bosch-hydrologisch onderzoek van den laatste tijd, door ir. H. W. Japing. — Brand in gebergtebosch, door F. W. Snepvangers. — De tjemare (Casuarina equisetifolia Forst) van den Diëng plateau. — Over boschzaken in Rembang omstreeks 1860, door W. Zwart. — Onbekwaamheid van houtvesters tot systematisch-botanisch en plantengeografisch wetenschappelijk werk.

Tropisch Nederland

No 17 van 15 December: Autoverkeer in Ned.-Indië, door S. A. Reitsma (voor het autowezen in Indië is, gezien de ervaringen van de laatste jaren, nog een groote toekomst weggelegd. De sombere voorspellingen van een vijftien jaren geleden ten spijt.) — De zending en de beschaving in Indië, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis, XIV. (De Minahassa). — Uit Indië's grootste koopstad (Soerabaja). Het nummer is fraai verlucht.

No 18 van 29 Dec.: De bevolking van onze West. De Indianen, door C. K. Kesler (naar aanleiding van den noot over de Indiaansche vrouw die Van Aerssen tot zich nam als vrouw, kan worden verwezen naar het artikel: Een episode uit het leven van Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, door Fred. Oudschans Dentz. Tijdschrift voor geschiedenis, land- en volkenkunde, 32ste jrg. 1917 no 3. De zending en de beschaving in Indië. — De Minahassa, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis, XV. — Aan Java's Zuiderstrand, door M. Ch. Rouveroy van Nieuwaal.

Tijdschrift voor Economische Geographie

15 Dec. no 12: Het rubbervraagstuk in Ned.-Indië, door Th. Lighthart (Academisch-Indische voordracht op 25 Nov. voor de Ned. Handels-Hoogeschool.) — De voedselvoorziening van Ned.-Indië, door M. J. v. d. Brand. (slot).

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Het Zendingsblad van de Ger. kerken in Nederland. December: De collecte voor den bouw van het Hospitaal te Wonosobo. — Onze zendingsfilmen. (Er bestaat een Java- en een Soembafilm. Aanvragen kan men richten tot het secretariaat: Verl. Lodewijkstr. 6a, Groningen).

De Zendingbode van November: Zending der Indische kerk op Nieuw Guinee. II, door v. O. S.

Ons Suriname. December: Hoe de Boschland-zending begon (dat is de zending onder de Bosch-negers). — Zendingdienst in Suriname's Boschland. — De roepstem uit het Boschland. Het lijden in Suriname's Boschland (Uit Medische Nood, orgaan van S.I.M.A.V.I.)

Die Katholischen Missionen, December: Im lande der Kopfjäger (Borneo), door G. Lehmacher S.J. (slot).

BOEKENSCHOUW.

Batik-Rapport van P. de Kat Angelino DH. West-Java. Publ. no. 6 v. h. kantoor van arbeid. f 3.—

Vergelijking van den economischen toestand der Districten Tajoë en Djakenan, door D. H. Burger. Uitgave van de Vereeniging voor Studie van Koloniaal Maatschappelijke Vraagstukken, Weltevreden. IV.

Histoire Economique de la Martinique (1630—1763), door L. P. May, 30 francs.

West-Indische Kalender, uitgegeven op aanstichting van de West-Indische Kamer voor 1931 (een aantal nieuwe fraaie gezichten, vooral uit Suriname, o.a. de onthulling van de „Dr. Benjaminsschool” te Paramaribo. Een schat van wetenswaardigheden over Suriname en Curaçao en West-Indië in het algemeen zijn aan het slot opgenomen.

Overzicht der meteorologische waarnemingen, verricht op de meteorologische stations in Ned. West-Indië in de Jaren 1919—1928. Alg. Landsdrukkerij, f 1.25.

Alsvoren over 1929 f o.20.

Suriname

„De West” van 2 Dec. schrijft: „Hoewel vrij algemeen aangenomen wordt, dat de regens ingevallen zijn, zijn de buien tot dusverre zeer plaatselijk. In den cultuurtoen was de regenval gedurende de maand November 120.9 m.M. wat vrij normaal is.

In Paramaribo vielen de laatste weken buien waardoor heel wat regenbakken overliepen. Ook in de districten zijn hier en daar zware buien gevallen, maar op andere plaatsen is de toestand ongunstig, ja bijna hachelijk. Het ergst zijn de plantages er aan toe aan den rechteroever der Commewijne. Daar heeft het gedurende November zoo goed als niet geregend en is de toestand der cultivaties bijna wanhopig. Gisteren kregen de plantages van Rust en Werk tot Alliance enkele millimeters regen. Aan den overkant zijn er plaatsen waar het goed geregend heeft, maar de Nieuwe Grond bijv. kreeg in November praktisch geen regen. Op Slootwijk was de regenval in November 18 m.M.

Op de Zanderij, aan de spoorbaan, was tot Zaterdag j.l. zoo goed als geen regen gevallen. Dien dag zag men echter van uit de Zanderij een waren zondvloed nederdalen in de richting van Berlijn.

Op Lelydorp was het nog steeds droog en ook Coronie en Nickerie moeten er tot dusverre naar aan toe zijn. In Nickerie wordt water verkocht voor 25 cent per blik.”

Die de kaart van Suriname voor zich legt, zal erkennen dat „De West” terecht boven deze mededeeling „Vreem seizoen” schrijft.

„De Surinamer” van 11 Dec. schrijft:

„Uit Coronie komen berichten, dat de droogte er nog goed fel is. Als bewijs hoe erg het er is, deelt men ons mede, dat de zoutpannen aan de kust een buitengewone hoeveelheid opleverden. De Coronianen maakten er flink gebruik van en schepten het zout in groote hoeveelheden weg.

Ook in Nickerie was de droogte nog scherp bij het vertrek der laatste mail. Vandaar wordt als typisch bewijs bericht, dat de pingo's (klein boschvarken) een inval deden in de polders en wel in zulken getale, dat de jacht een buit opleverde, welke de prijs van heele beesten drukte tot beneden een rijksdaalder.”

Wij verzuimden melding te maken van een interessante proef met een klein model kabelploeg op een rijstveld aan den weg naar den cultuurtoen te Paramaribo. „De West” van 11 November geeft een beschrijving van de proeven, die verricht wer-

WAAROM??

gaat U Uw welverdiend verlof doorbrengen in ongezellige, onvrije en meestal dure gemeubileerde woningen, terwijl wij U compleet naar Uw eigen smaak en billijk installeren en bij Uw vertrek binnen 12 maanden Uw meubilair weer voor tweederden (2/3) van den koopprijs terug nemen. 5622

Verkoophuis

101 GROOT HERTOGINNELAAN 101 - DEN HAAG

F. J. POT, Dir.

**Schoenmakerij en Lederhandel „De Econoom”
Laan van Meerdervoort 570A (begin lijn 3)**

PRIMA SCHOENREPARATIEN
Kwaliteit hoog. Prijzen laag. 5498

Tevens groote sorteering School-, Acten- en Muziektasschen, Bagage-Artikelen, enz. enz.
DEN HAAG. TELEFOON 333706.

den op grond, welke na zware droogte van dien aard was, dat ploegen met vee niet mogelijk was. De kabelploeg ging er vrij vlug door heen en maakte voren van driekwart voet. Zelfs bossen droog rijststroo, die nog op het veld uitstaken, schenen als regel geen bezwaar. Het voordeel van dezen ploeg is, dat men niet behoeft te wachten tot het invallen der regens, wat een belangrijken voorsprong in het werk beteekent. Bovendien behoeft men bij weken grond geen vrees te hebben, voor wegzakken der motoren. De motoren worden geplaatst aan de uiteinden van het bed, dat bewerkt moet worden. De ploeg wordt dan, door middel van een kabel, heen- en weergehouden.

Naar „De West” van 5 December verneemt is Dr. Keil uit Leipzig benoemd tot leproloog voor Suriname. De heer Keil is specialist op lepra-gebied en zal eerst eenige lepra-inrichtingen in Nederlandsch-Indië en in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bezoeken, alvorens naar Suriname te vertrekken.

Vermoedelijk zal hij over ongeveer acht maanden in Suriname zijn. Het is de bedoeling om Dr. Keil te benoemen tot directeur van het gesticht Groot Chatillon.

„De West” meldt:

De torpedojager Van Galen wordt in Februari of Maart a.s. op Curaçao vervangen door een ander oorlogsschip. De Van Galen gaat naar Indië, doch het is waarschijnlijk, dat de boot, alvorens de groote reis te aanvaarden, nogmaals een bezoek zal brengen aan Suriname.

Uit de „Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven van 1929” nemen wij het volgende over:

Bij Kon. Besl. van 20 Febr. 1929 no. 36 werd gelast de overbrenging van het Archief van het Departement van Koloniën 1830—1849 naar het Algemeen Rijksarchief. Daarbij waren oorspronkelijk de geheime stukken uitgezonderd; doch bij Kon. Besl. van 10 Juli 1929 no. 32, werd die restrictie opgeheven. Sedert heeft de overbrenging plaats gehad en is het proces-verbaal geteekend, waarbij gebruik gemaakt kon worden van een bij de stukken gevoegde lijst.

Volgens het rapport van Dr. Jenny Weyerman telt Paramaribo 5820 woonhuizen, 7614 erfwoonungen, 153 Br. Ind. hutten, 229 onbewoonde huizen, als kerken, scholen, theaters enz.

Wij knippen uit „De Telegraaf” van 13 December, 4e Avondblad het volgende bericht:

„Londen, 12 Dec. — In Noord-Rhodesië is per vliegtuig een onderzoek ingesteld naar een grondgebied van drie en zestig duizend vierkante mijlen. Als men zulk een onderzoek te land had ingesteld, zouden daar ongeveer tien jaar mee gemoeid zijn geweest, terwijl het thans in nog geen vier maanden is geschied. Gedurende de vluchten zijn twintig duizend foto's genomen. Voor het onderzoek is een Glosher tweedekker gebruikt, die opzettelijk voor dit soort werk was gebouwd. De afdrucken van de foto's geven allerlei bijzonderheden, die van groot belang zijn op het gebied van geologie, botanie en

ESCHERS SURREY CARPETS
DIRECT FROM THE ORIENT
ARE LIKE SUNRAYS
THE IDEAL FOR YOUR HOME

COME AND SEE OUR COLLECTION
WITHOUT OBLIGATION
THE HAGUE - 58 LANGE VOORHOUT

VAN MARLE
EN
BIGNELL
Lange Voorhout 58
's-GRAVENHAGE

KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJTVAILINGEN

Op aanvraag
wordt Catalogus
toegezonden

5551

Instituut Hommes
Internaat Hoogezand
Ind. jongens Holland
VRAAG GRATIS PROSPECTUS

5350

andere takken van wetenschap, terwijl er fouten door worden aangetoond in bestaande kaarten. (Draadl.)"

Wanneer is Suriname aan de beurt? Men zie in „De West-Indische Gids” van Juli 1919, eerste jg. blz. 165 het artikel van Ir. E. C. Abendanon: „Economische waardebeoordeling van Suriname.”

★★

Wij hebben weer het overlijden te vermelden van een Surinamer:

Op 29 December is op „Nieuw Eik en Duinen” ter aarde besteld het stoffelijk overschot van den heer J. Brandon, oud-districts-commissaris in Suriname. Vele landgenooten bewezen hem de laatste eer.

Aan de groeve sprak de heer A. Fernandes een hartelijk afscheidwoord namens de vele vrienden.

Namens de familie heeft de heer J. Da Silva, dank gebracht voor de belangstelling.

Curaçao

Kentering?

Wij kennen het bericht, dat de vermelding in de *Staatscourant* meedeelt van de benoeming van den heer mr. B. J. Duetz tot lid van het hof van justitie in Curaçao alleen uit de dagbaden. Is de vorm, waarin deze mededeeling geschied is, juist, dan is hier dus geen sprake van terbeschikkingstelling van den gouverneur ten einde met de tijdelijke waarneming der werkzaamheden aan zoodanig lidmaatschap verbonden, belast te worden, maar dan geldt het hier een benoeming door de Koningin overeenkomstig art. 150 van het regeringsreglement. Wij zouden het zeer toejuichen, wanneer hieruit blijken mocht, dat men ten departemente heeft ingezien, dat de eenige malen gevolgde methode niet juist is. En wanneer onze blijdschap op ondeugdelijken grondslag mocht berusten, dan geldt onze opmerking opnieuw als een pleidooi voor zoodanige bezinning aan de Punt en op het Plein. Het is toch duidelijk, dat men afwijking van de regeringsreglementaire bepaling, dat voorzitter en leden van het hof van justitie voor hun leven door den Koning benoemd worden, niet kan verdedigen met een beroep op art. 35: de gouverneur voorziet, als de belangen van den dienst dit vereischen, in de tijdelijke waarneming van betrekkingen, door den Koning te begeben. Deze laatste bepaling bedoelt blijkbaar te voorzien in een tijdelijken noodtoestand, die wachten op een koninklijke benoeming niet gedooft, maar daarmee is onverenigbaar een door de Koningin of door een minister der Kroon terbeschikkingstelling van een uit te zenden ambtenaar, om door den gouverneur voor den tijd van zes jaren bijvoorbeeld met de waarneming van het lidmaatschap van het hof belast te worden.

Het geldt hier een beginselkwestie. De grondzuil voor de onpartijdigheid der rechterlijke macht is haar onafhankelijkheid, waarvoor benoeming voor het leven en onafzetbaarheid, behoudens bepaalde gevallen van lichamelijke ongeschiktheid, wangedrag, onzedelijkheid of grove achteloosheid in de waarneming van het ambt, waarborgen zijn. Hieraan doet het ten opzichte van de heeren mrs. Desertine en Weijens gevolgde stelsel geweld aan. De heer Duetz, wiens benoeming wij hierboven vermelden, is 36 jaar oud, studeerde te Leiden, is ruim

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.

4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.

Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.

De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.

5546

zeven jaar meester in de rechten, en sinds einde 1927 griffier te Zaandam aan het kantongerecht.

Ambtenaren.

Een belangstellende geeft ons te kennen, dat erger dan het verschil, dat het verleden week besproken „West-Indisch detacheringsbesluit 1930” maakt tusschen uitgezonden en niet-uitgezonden ambtenaren, is het onderscheid, dat het scheidt onder de „uitgezonden” ambtenaren. Hierin ligt zeker een bezwaar, waaraan wellicht alleen te ontkomen is door bij terugkomst na afloop der detachering ook van de op oude voorwaarden uitgezonden plaatsing in den dienst van het moederland zooveel mogelijk te bevorderen, voor zover dezen daarvoor in aanmerking komen.

Magazine commercial.

Wij ontvangen de eerste aflevering van een, wij zouden hier zeggen: advertentieblad, dat kosteloos verspreid wordt, voor den Curaçaoschen handel. Redacteur is de heer Raoul Martinez. De tekst is in het Spaansch.

Onze afdeling.

Voor de Curaçaosche afdeling van *Oost en West* hebben de heeren De Vries en Dellaert, die, zooals men weet, met een regeeringsopdracht in West-Indië vertoeven lezingen, gehouden op 6 December l.l., en wel de heer De Vries over „De K. L. M. en haar luchtverbindingen met Nederlandsch Oost-Indië”, de heer Dellaert over „De internationale luchtvaart”, beiden met lichtbeelden. (Men zie ook onder de mededeelingen van het Hoofdbestuur.)

Petroleum.

La Prensa bericht, dat de C. P. I. M. voor 6 maanden optie verkregen heeft op twee vijfde gedeelte van de plantage St. Kruis voor f 27.000; dat vertegenwoordigers van de Standard oil op Bonaire zouden zijn geweest en op Aruba, alles volgens geruchten, die op Curaçao de rondte doen. Tegenover Bonaire op de kust van Venezuela ligt Chichiribichi, waar olie zou gevonden zijn. Tegelijkertijd bericht Jacob H. Clark, vertegenwoordiger van Clark & Clark, in een advertentie in *La Prensa*, dat op St. Martin olie in overvloed gevonden is, wel voor een exploitatie van 50 jaar. Het kantoor op Curaçao der firma is weer geopend, en liefhebbers konden tot 14 December aandeelen voor \$ 5 koopen; na dien datum zouden zij \$ 10 kosten.

St. Martin.

Den 14en November 1930 kwam op St. Martin voor het eerst de *Midas*, die de nieuwe stoomverbinding moet onderhouden. Erg enthousiast was men niet, ofschoon van de zijde van het schip alles werd gedaan, om een gunstige stemming te wekken. Gepavoiseerd kwam de *Midas* binnen en de gezagvoerder gaf een maaltijd. Op St. Martin had men liever een omgekeerde route gehad, zoodat het schip, van San Domingo komende, dit eiland had aangedaan.

Uit den Verren Vreemde

Turkije's ongeneeslijke kwaal.

Men had in lange niets gehoord over binnenlandse woelingen in Turkije. Ook in de politiek werd niets vernomen over fel krakeel.

De dictator Moestafa Kemal pasja had de politiek geheel naar zijn hand weten te zetten. De eerste minister Ismet pasja was hem daarbij tot steun geweest en leidde den gang van zaken nu ook volgens de bedoelingen van den president der republiek. In naam was er een gekozen parlement, inderdaad was daarin alleen plaats voor vertegenwoordigers der regeeringsspartij die de Volkspartij heet.

Turkije heeft een sterke man noodig gehad. Nu die sterke man alle oppositie weg gewerkt had, kwam de vraag op, of hij ook de bekwaamheden zou bezitten om zijn schepping door de moeilijkheden eener rustige ontwikkeling heen, tot welvaart en bloei te brengen. De gebeurtenissen van de laatste maand hebben twijfel hieromtrent doen ontstaan, en ze hebben tevens de zoo gemoedelijk schijnende rust eenigszins verstoord.

Aan het langgerekte tijdperk van Turkije's ziekbed maakte Moestafa Kemal een einde. Reeds had de regeering van den laatsten sultan zich bereid verklaard door het verdrag van Sèvres op de meest vernederende wijze te boeten voor de geleden nederlaag, toen Kemal pasja Turkije tot een durf en een zelfbewustzijn wist op te roepen, die het begin geworden zijn van een groote omwenteling binnens-

lands, zonder revolutie, en van een nieuwe positie tegenover de groote mogendheden zonder oorlog. Het verdrag van Sèvres werd niet geratificeerd. Is er wel een vredesverdrag tusschen Turkije en zijn vijanden, de Entente-landen, gesloten? Van diep- en vergaande betekenis zijn de doorgevoerde hervormingen geweest. De sultaan verdreven; de president der republiek wereldlijk hoofd; geheele abdicatie van de Islamitische suprematie over de gebieden onder de halve maan; verplaatsing van den regeeringszetel van Constantinopel met Stamboul, naar Angora in Klein-Azië; duidelijk maken aan de vreemde mogendheden, dat zij zich met de eigen Turksche aangelegenheden niet hebben te bemoeien; een nieuwe grondwet op democratischen grondslag ver-Europeesching van wat als achterlijke inheemsche toestanden werd beschouwd, met behoud van een nationaal stempel: verlossing van de vrouw uit de harem, afschaffing van de fez, invoering van het latijnsch schrift, enz.; deelname aan de internationale politiek op een wijze, dat met Turkije ten volle rekening moet worden gehouden.

Heeft 't velen verbaasd dat een hervorming, die diep in traditie, volksgebruik, godsdienstopvatting grijpt en die secten, stammen en personen treft in wat hun lief en heilig is, zoo vlot kon verlopen, het spreekt van zelf dat niet allen vrede hebben met de doorgevoerde veranderingen. De Turken in het land zelf, en de Islamiëten in de wereld maakten echter nog de gevolgen door van het ziekteproces der vooroorlogische gedweehed, en zij wisten alleen tot krachtuiting te komen in en door Kemal pasja's energie.

Voor een puzzle wist de dictator geen oplossing te vinden: de Turksche financiën. Turkije gaat gedrukt door een hooge buitenlandsche schuld. De sovjet heeft, staande voor dezelfde kwestie, den radicalen maatregel genomen d'ie schuld, *d'ie uitwas van het kapitalisme*, niet te erkennen. Maar Turkije wenscht zich niet van het buitenland te vervreemden, al wil 't er zoo onafhankelijk mogelijk tegenover staan. Hoe nu die schuld af te doen en hoe tevens geld genoeg te krijgen om de noodige hervormingen in het binnenland door te voeren? Al wenscht Turkije geen oorlog, het moet sterk genoeg zijn om den strijd aan te durven, het heeft met Griekenland, Italië, Frankrijk, maar ook met de Koerden rekening te houden, bezuinigen op de strijdmacht zou zijn de wijsheid bedriegen.

In 1928 meende de regeering, in overleg met vreemde financiële specialiteiten, een regeling gevonden te hebben ter aflossing van de oude schuld. Maar in Februari 1930 moest de regeering verklaren de betaling op den aangegeven voet niet te kunnen volbrengen, zij kon 't slechts tot 1/3 ervan brengen. En hierin is nog geen verandering gekomen.

Om de ontsenning die onder de boeren was opgewekt over de snel doorgevoerde hervormingen, te temperen, was de regeering er toe gekomen de belasting van de tienden af te schaffen en den verplichten militairen dienstdienst tot 18 maanden te bekorten. De invloed van die belastinginkrimping deed zich op zoodanige wijze voelen, dat de bevolking der steden zwaarder belast moet worden, hetgeen daar natuurlijk ontevredenheid deed ontstaan. Daar alles van bovenaf niet alleen bestuurd, maar ook scherp gecontroleerd werd, kwam niet veel kritiek en nog minder goede raad tot uiting. Onder die omstandigheden is (als men de gegeven voorstelling van zaken mag gelooven) Kemal pasja er zelf toe overgegaan de kritiek uit te lokken en den toestand eens van andere zijde te laten belichten.

Hij had een goeden vriend, Fethi bei die in den eersten tijd van zijn optreden met hem had samengewerkt, maar wiens inzichten in enkele opzichten later van de zijne waren afgeweken. In het stelsel van den dictator was voor Fethi bei in Turkije zelf geen plaats, maar de verhouding was toch zoo gebleven, dat hij in hem een bekwaam vertegenwoordiger bij de Fransche regeering zag en zoo was Fethi bei Turksch gezant te Parijs geworden. Kemal pasja wist dat Fethi bei ook over de financiële politiek anders dacht dan de eerste minister Ismet pasja. Deze laatste is afkeerig van een beroep op steun van de Westersche mogendheden, Turkije moet z.i. zelfstandig blijven, al duurt het evolutie-proces dan ook

VICTORIA-WATER

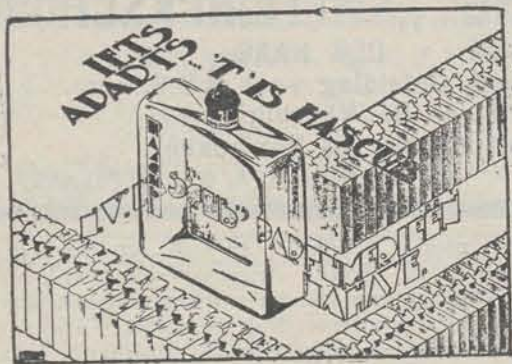
OBERMANNSTEIN

HEERLIJK

GEZOND

NATUURLIJK BRONWATER

5504

606

wat langer, het zit reeds te vast aan die dwingelanden van voorheen. Hij wil ook met Sovjet-Rusland op een goeden voet blijven, zonder er zich te veel aan te binden. Fethi bei verwacht meer van Westersche oriëntering, hij staat een samengaan voor met de mogendheden, die haar geld in Turkije vrije baan willen geven, door de vroegere ondervinding wijs geworden, behoeft dit geen beperking van Turkije's vrijheid van handelen te beteekenen, integendeel zelfs, alleen door een dergelijk overleg is het verleden in de toekomst te liquideeren, meent hij. Ook pleit hij voor het toetreden van zijn land tot den Volkenbond.

Kemal pasja wilde los uit de financieele politiek zonder uitkomst van Ismet pasja. Hij stelde Fethi bei voor naar Turkije te komen, er een oppositie-partij te vormen, die in het parlement haar inzichten zou kunnen bepleiten.

Den 10en Augustus l.l. nam Fethi zijn ontslag als gezant, den 13en d.a.v. publiceerde hij het programma van de Vrije republieksche partij. Revolutionair was dit programma niet. De grondslagen, waarop de jonge Turksche republiek berust, werden niet aangetaast, 't ging vooral over middelen voor het economisch herstel, besparing op het huishouden van den staat, bestrijding van corruptie en protectie, dit kon gepaard gaan met verlaging van belastingen, geleidelijke opheffing der monopolies, tot de aanbevolen maatregelen behoorden voorts overdracht van niet renderende staatsbedrijven aan particuliere ondernemingen, vrijheid van arbeid, ruime gelegenheid voor het buitenlandsche kapitaal om zich in Turkije te vestigen.

Een lang leven heeft Fethi's partij niet gehad. Na een bestaan van 100 dagen heeft hij haar zelf weer ontbonden. Maar invloed heeft zij toch wel gehad, in meer dan een richting zelfs.

Zij heeft Ismet pasja tot een opwekking gebracht, die al spoedig tot uiting kwam. Den 31en Augustus hield de premier een rede, waarin hij de staatsmonopolies verdedigde en de gevaren verbonden aan het binnenhalen van buitenlandsch kapitaal breed uitmat.

Fethi bei werd, gewild als hij verklaard was, den 24sten September gekozen tot parlements-lid. Daar kon de uitwisseling van inzichten dus beginnen.

Maar als de leider der nieuwe oppositie-partij loyaal tegenover de practijk van de regeering stond, zoodra de deur voor de oppositie op een kier was opengezet, drongen anderen mede daarheen. En deze hadden gansch andere bedoelingen. De onderdrukte ontevredenheid of verbolgenheid kwam nu los. Zooals overal bleek, ook hier het communisme op den loer te liggen om, waar mogelijk, een slag te slaan. Het gevaar dreigde plots van twee zijden, het conservatisme dat reactionair, het communisme dat naar de nieuwe wereldorde tegen het bestaande régime wilde optreden. Fethi's liberale partij kreeg tal van elementen, die hij niet als zijn medestanders wenschte te beschouwen. Zij voerden een actie, die hem tegen stond. In het parlement kon hij wel praten, maar invloed had hij niet. Daar moest hij hooren, dat zijn partij bloed over het land zou brengen en dit geschiedde dan ook. Van zijn invloed bleef niets meer over, toen Kemal pasja hem, al te spoedig, weer losliet, verschrikt door de elementen, die hij zelf ontketend had. Ismet had wel wat geleerd, hij verving eenige leden van zijn kabinet, o.w. de minister van financiën door meer bekwaame politici, en hij kondigde eenige maatregelen aan, die in de richting Fethi wijzen. En 't was nu allereerst zaak de oproerige beweging meester te worden.

In Angora en andere deelen van het rijk is men samenzweringen op 't spoor gekomen. In Menemen, Magnisa, Konia en Constantinopel moest de toestand beheerscht worden door tal van arrestaties, ook in 't verder afgelegen Smyrna kwam 't tot bloedige botsingen. Gouverneurs, militaire commandanten moesten, wegens te slap optreden worden afgezet. Officiëren en ambtenaren werden, als verdacht van medeplichtigheid aan de oproerige beweging, achter slot gezet.

Er was een organisatie, die geheime afdelingen had (nog heeft) in verschillende deelen van het land, en wellicht ook daar buiten.

Nu heeft Kemal pasja weer werk, waarin hij zijn

dictator-gaven tot hun recht kan laten komen. Maar als hij deze onder de knie heeft, staat het financieele vraagstuk te wachten, zonder eenige verbeterde kans, zonder eenig verbeterd uitzicht op een goede oplossing.

Van deze kwaal heeft hij Turkije nog met weten te genezen. Het zeker zeer merkwaardige verloop der nu laatst beproefde remedie heeft de moeilijkheid slechts te duidelijker doen uitkomen.

Berichten der Afdelingen

Afdeling 's-Gravenhage.

Contributie-betaling.

Leden en begunstigers worden beleefd attent gemaakt op de gelegenheid hun contributie over 1931 alsnog per postgiro onder no. 135120 te kunnen voldoen aan den secretaris-penningmeester van de afdeling 's-Gravenhage van de Ver. „Oost en West”, Jacob Hopstraat 12. Ook bestaat gelegenheid de contributie aldaar contant te storten.

Na 15 Januari a.s. zal per post over de contributie

Afdeling Amsterdam.

Beleefd verzoek de voor 1931 verschuldigde contributie-gelden te storten op giro No 147356.

De Penningmeester,
M. GARSCHAGEN.

Afdeling 't Gooi, zetel Hilversum.

Tot betaling der contributie 1931 voor deze afdeling bestaat gelegenheid door overschrijving op postrekening 162852. Na 1 Maart zal over het bedrag gedisponeerd worden met verhooging van incasso-kosten.

De Secr.-Penningmeester.

Afdeling Apeldoorn.

De secretaris-penningmeester zal gaarne de contributie's op zijn gironummer 93038 overgeschreven zien. Na 20 Januari volgt inning per Van Dijk & Zn.

Merapiramp.

Vorige verantwoording f 10,—.

Ingekomen tot Zaterdag 3 Januari van:

J. E. f 10,—; H. G. L.—R. f 40,—; Mej. A. G. A. f 10,—; M. S. f 5,—; J. W. f 1,—; J. S. S. F. te B. f 25,—; P. J. H. K. f 2,—; P. J. S. te L. f 25,—; H. J. M. f 1,—; W. C. C. B. f 2,50; J. W. M. f 10,—; F. C. W. J. P. S. f 25,—; C. v. d. M. f 5,—; G. L. f 2,—; Mej. A. J. E. M. E. f 3,—; Gez. N. f 10,—; A. J. d. H. f 5,—; Mevr. W. E. M. L. f 2,50; Dames v. O. f 2,50; J. D. f 5,—; Dames v. Z. en de G. f 10,—; A.Zw. f 2,50; A. J. G. M. f 10,—; H. B. f 5,—; A. L. K. f 2,—; totaal f 221,—. Samen f 231,—.

Verloting Schilderij.

Zooals bekend, heeft de heer C. A. R. Eland de welwillendheid gehad aan het afdelingsbestuur een zijner kunstwerken ter verloting aan te bieden. Door B. en W. is bij besluit van 30 Dec. j.l. deze verloting goedgekeurd. Er zijn 500 loten à f 1,— verkrijgbaar in den kunsthandel Minderman. De secretaris zal gaarne opgave ontvangen van vrijwillig(st)ers, die ook willen trachten deze loten te plaatsen. Uiterlijk 24 Februari moet de verloting plaats hebben. Men zie de étalage bij Kunsthandel „M. J. Minderman”.

Vacature afdelingsbestuur.

Het bestuur verzoekt den leden de namen van candidaten schriftelijk te willen opgeven vóór 15 Januari aan het adres van den secretaris met onderteekening der voorstellers.

Ledental.

De jaarstaat wijst een kleine *achteruitgang* aan!! We moeten ons best doen binnen 3 maanden in te halen en in de overige 9 maanden trachten weer een flink aantal daarboven uit te komen. Leden, waar blijven uw nieuwe leden?

Voor het bestuur, de secretaris-penningmeester,
J. C. BAARS.
Jagersweg 42.
Tel. 1358; postgiro 93038.

Afdeling Bergen op Zoom.

Het bestuur noodigde voor den ledenavond in Januari uit den heer L. D. Petit, Secretaris van de afdeling Amsterdam, die zal komen met films en plaatjes uit Siam, het land van den witten olifant.

12 Januari, 8,00 nam. in het Roxy-theater.
Persoonlijke convocatie volgt.

De Penningmeester, de heer W. Laane, noodigt, ter vereenvoudiging van de contributie-inning de dames-

Nagekomen Berichten.

014

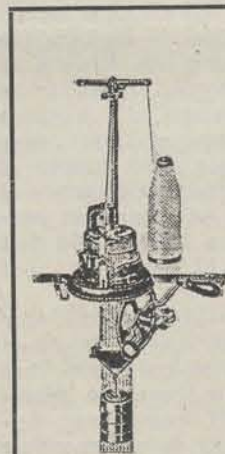
HANIASCHOOL B

Regentesselaan 9,
Rijswijk Z.H. — Tel. 118719

HANDELSDAG- en AVONDSCHOOL

Deze maand vangen aan onze nieuwe cursussen voor Stenografie, Typen, Talen, Handelscorr., Boekhouden, Warenkennis, Esperanto enz. Opleiding voor part. Secretaresse. Uitsl. opleiding voor officieele examens. Januari en Februari inschrijving voor het internaat.

5071

Weet U dat onze Rondbreimachines „Hollandia” in Indië zeer veel gevraagd worden? Reden daarvan is, dat men zelf de mooiste en duurzaamste kleding, ook kousen en sokken kan vervaardigen. Voor Indië hebben wij eene speciale, fijne cylinder laten vervaardigen, waarover wij de grootste tevredenheids betuigingen mochten ontvangen. Dames welke eerlang naar Indië terugkeeren, verzuimen vooral niet, vooraf deze machine aan te schaffen. Wij geven U geheel gratis les aan huis. Vraagt vrijblijvend inlichtingen, 5592

Breimachinehandel
„HOLLANDIA”
Lange Nieuwstr. 77, Utrecht

en heeren-leden en begunstigers uit, het bedrag hunner contributie te willen storten op Giro-nummer 34170 der Rotterdamsche Bankvereeniging, bijkantoor Bo Zoom, met vermelding op de strook: contributie O. en W. 1930. Verzoeken overschrijving op de rekening van den heer W. Laane. Niet gestorte contributies worden eind Januari per quitantie ingevorderd.

DE SECRETARIS.

Afdeeling Groningen en Ommelanden.

Wij berichten hierbij dat de heer J. J. Mackenzie op Dinsdag 13 Januari, des avonds 8 uur in de Commissiezaal der Harmonie een lezing met lichtbeelden zal houden met als onderwerp „Land en Volk van Suriname”.

Leden en begunstigers hebben vrij entree met een huisgenoot.

HET BESTUUR.

Mededeelingen**VAN HET HOOFDBESTUUR.**

Aan de leden der afdeeling Den Haag van „Oost en West”.

In het belang der administratie en ter vermindering van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Secr.-Penningmeester der afdeeling Den Haag, den heer J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

Internationaal Recht.

Den leden onzer Vereeniging wordt bekend gemaakt dat bij het Algemeen Secretariaat, Korte Voorhout 6, Den Haag, gratis toegangskaarten te bekomen zijn — tot een beperkt aantal — van de lezingen welke in dezen winter georganiseerd zijn door den Groep Nederland van belangstellenden en de Haagsche Academie van Internationaal Recht (afdeeling Den Haag). Deze lezingen hebben alle tot onderwerp de ordening der internationale verhoudingen (verleden, heden, toekomst). Verschillende deelen der wereld zullen worden beschouwd in verband met deze ordening.

De volgende lezingen zullen gehouden worden in het Vredespaleis om 8 uur 's avonds:

8 Januari 1931 — Ir. A. Baars over Rusland.
15 Januari 1931 — Prof. J. J. L. Duyvendak over Oost-Azië.
5 Februari 1931 — Dr. N. Japikse over het Britsche Wereldrijk.

Voor de afdeelingsbesturen.**Art. 5 Huish. Reglement der Vereeniging.**

Elk Afdeelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 20en Januari aan het Hoofdbestuur een alfabetische naamlijst der leden van de afdeeling op 1 Januari, met vermelding van ieders contributie of bijdrage en adres, benevens een opgave van de bestuursleden met vermelding van functie en een opgave van ingestelde commissiën met vermelding der commissie-leden.

Alk Afdeelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1en Maart aan het Hoofdbestuur:

- het verslag over het afgelopen jaar, met vermelding van den toestand op 31 December van het vorige jaar en de resultaten welke verkregen zijn door inrichtingen door de afdeeling in het leven geroepen;
- een geldelijke afrekening;
- een opgave van onderwerpen welke de afdeeling op de jaarlijksche algemeene vergadering behandeld wenschte te zien;
- een kandidatenlijst, inhoudende opgave van een dubbeltal kandidaten voor de mogelijk voor de afdeeling openvallende plaatsen in het hoofdbestuur.

Een goed Nieuwjaar.

Aan hen die ons bij de Jaarwisseling van hunne belangstelling blijken gaven, onzen dank met wederkeerige gelukwensen voor 1931.

Ramp Merapi.

Ingekomen gelden t.m. ulto. December 1930.

Per Giro:	
E. S. de K., Den Haag,	f 2.50
W. C. B. W., Den Haag,	2.50
Ir. M. J. v. D., Amsterdam	5.00
D. N., Breezand,	10.00
Per Chèque:	
A. Z., Brussel,	20.00
Totaal	f 40.00

„Borneo” van Dr. Gregor Krause.

Dr. Gregor Krause, de bekende auteur van „Die Schöne Insel Bali”, stelt voor de leden der Vereeniging

een aantal exemplaren van zijn laatste werk „Borneo” (compleet in 3 mappen met fraaie foto's, waaronder de vermaarde apen-foto's) tegen zeer gereduceerden prijs beschikbaar. Een exemplaar ligt op de leestafel ter inzage. Na overschrijving op Giro No. 164273 ten name van Frans ter Gast, van f 5,30 voor leden in Den Haag woonachtig en à f 5,75 voor leden buiten Den Haag wordt dit plaatwerk franco toegezonden.

Complete Jaargangen.

Complete Jaargangen 1930 K.W. ad f 2.50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat, Korte Voorhout 6, Den Haag.

De afdeeling Curaçao.

De in het vorige jaar opgerichte afdeeling Curaçao, ontwikkelt een buitengewone activiteit ter bevordering van doel en streven onzer Vereeniging.

Zoo is op 7 December 1930 een bijeenkomst georganiseerd te Willemstad in het theater „Brion” waar de H.H. D. J. de Vries van de K.L.M. en H. F. M. Dellaert, Havenmeester van de Gemeentelijke Luchthaven te Amsterdam, voordrachten met lichtbeelden gehouden hebben, onderscheidenlijk over „De K.L.M. en hare luchtverbinding met Ned. Oost-Indië” en over „De Internationale Luchtvaart,” terwijl een film vertoond is van de postvluchten Nederland—Batavia.

Eenzelfde bijeenkomst is belegd geworden op Aruba, dank zij de verkregen medewerking van onzen Vertegenwoordiger aldaar en van den Gezaghebber, terwijl in Willemstad zoowel als op Aruba de vertoeningen opgeluisterd werden door muziek, waarvoor de welwillende medewerking verkregen was van particuliere instellingen en personen.

Bij de uitvoering te Willemstad was de Gouverneur met echtgenoot tegenwoordig.

Ten slotte zij melding gemaakt van het sympathieke en blijkbaar zeer geslaagde denkbeeld van den heer J. van Roon, dirigent van het muziekgezelschap „I. D. O.” om een marsch ter eere der afdeeling te componeeren.

Alliance Française Amsterdam.

Fransche week, 31 Januari—6 Febr. 1931.

Het bericht in het Koloniaal Weekblad van 11 Dec., pag. 599, wordt als volgt aangevuld:

Voor de te houden „Week” heeft zich een uitgebreid Comité van aanbeveling gevormd met de H.H. W. de Vlucht, Burgemeester van Amsterdam, als Eere-Voorzitter; Ed. Polak, Wethouder van Onderwijs en Kunstzaken, als Voorzitter; en Mr. Jan den Tex, als Secretaris.

De opening geschiedt op 31 Januari in het Koloniaal Instituut door den heer Albert Kammerer, Gezant van Frankrijk. De lezingen hebben beurteelings plaats in het Koloniaal Instituut en in het Hôtel de l'Europe en worden gehouden door vertegenwoordigers uit Fransche regeerings- en wetenschappelijke kringen. Zoo zal als reeds aangekondigd, de heer Albert Lebrun, Vice-President van den Senaat en oud-Minister van Koloniën, op Woensdag 4 Februari, te 8.30 uur, een voordracht houden in het Koloniaal Instituut over: „Les colonies françaises à la veille de l'exposition internationale coloniale à Paris.”

Toegangskaarten (onpersoonlijk) voor de geheele week, kunnen tot 25 Januari e.k. aangevraagd worden aan den Secretaris der Alliance Française te Amsterdam, den heer Mr. Jan den Tex, Singel 298a, Amsterdam C, telefoon 32098; postgiro 55839.

De prijs bedraagt f 5.—; voor leden van een der Comité's van de Alliance Française in Nederland en van Nederland—Frankrijk, studenten aan een der Nederlandsche Hoogeschoolen, leeraren en onderwijzers f 2.50. Na ontvangst van het bedrag per giro, vermeerderd met 6 cent portokosten, worden de aangevraagde kaarten toegestuurd. Afhalen van de kaarten kan geschieden op Maandag, Woensdag en Vrijdag van 9.30 tot één uur.

Studenten aan één der Universiteiten kunnen bij tijdige aanvraag (vóór 15 Januari) gratis logies bekomen bij leden der Alliance Française. Opgaven voor hoeveel en welke nachten logies wordt gewenscht.

HET COMITE.

N. B. Voor de lezing van den heer A. Lebrun, kunnen de leden der Vereeniging Oost en West, vrijen toegang bekomen en daartoe een kaart aanvragen bij den heer Mr. Jan den Tex. (Onze leden in Amsterdam worden afzonderlijk uitgenoodigd. — Zie K. W. 11, 12, '30, pag. 599.)

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den heer H. R. Nije; en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeeling.

Een woord tot de leden onzer Vereeniging.

In een Vereeniging als Oost en West, zoowel als in soortgelijke Vereenigingen, vormt het Orgaan een band tusschen elk lid afzonderlijk met de geheele Vereeniging. Wat ons Orgaan, het K. W., aangaat, men leest de vaste rubrieken en andere telkens wisselende bijdragen, neemt kennis van de verrichtingen van Hoofd- en andere besturen, van de mutaties, kortom, men blijft op de hoogte van de koloniale zaak en van hetgeen in de Vereeniging omgaat en wat van dezelve uitgaat.

Maar, buiten het corpus van het blad is er nog een advertentierubriek, bevattende solide, betrouwbare en daardoor aanbevelenswaardige adressen, die, door de bank, en het spreekt wel vanzelf in die belangstelling slechts matig deelen. In zeker opzicht verklaarbaar; hoe velen lezen niet jarenlang, dag in en dag uit, hun dagblad, zonder een oog te slaan in de annonce-rubriek? Toch, aan den anderen kant, is het onbetwistbaar, dat er tusschen een lid en zijne Vereeniging een gansch andere verhouding bestaat dan de zooveel aangeduide. Over een daadzaak zoo apart als deze, is het onnoodig verder uit te weiden en wanneer hier dan even gewezen wordt op het inderdaad bestaande verschil in die verhouding, dan is dat natuurlijk met een bedoeling. Ze is deze:

Wij doen een beroep op de leden om, in hun gezin, de belangstelling voor ons blad, mede te doen deelen, inzonderheid door de aandacht der vrouwelijke leden van het gezin te vestigen op de annonces. Het is een geringe moeite. — Men zij evenwel verzekerd, dat daarmee een veelzijdig belang gediend wordt.

AMERSFOORT

N.V. „PATRIA” 5303
Boek- en Fotohandel. — Kantoorartikelen.
UTRECHTSCHER WEG 46
TELEFOON 653 **AMERSFOORT**

VAN DE REDACTIE.**Indische weldadigheidspostzegels.**

De Indische weldadigheidspostzegels 1930 zijn ook gedurende de maand Januari 1931 nog verkrijgbaar in Nederland aan de loketten voor den verkoop van postwaarden aan verzamelaars. Genoemde weldadigheidspostzegels worden voor het gebruik gelijk gesteld met gewone Indische frankerzegels en hebben een geldigheidsduur van ten minste zes maanden. De onverkocht gebleven exemplaren worden vernietigd.

Luchtmall voor Indië.

Met het vliegtuig dat op ten Kerstdag van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken, werden 27 zakken luchtpost verzonden met een totaal gewicht van 231.710 K.G. bruto en 216.980 K.G. netto.

De zending bevatte 20807 brieven beneden 5 gram; 207 briefkaarten en postwissels; 7364 stukken van meer dan 5 gram; 925 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; totaal 29303 stuks.

Leden van „Oost en West”

Doet Uwe inkoop bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad” door adverteeren steunen.

Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.”. Ook daarmee steunt gij de belangen van de Vereeniging.

PIANO of Radio?

Piano en Radio staan niet tegenover elkaar; zij vullen elkaar aan en al geeft de radio de muziek ook nog zoo goed weer, op gezellige avondjes heeft de piano toch nog altijd de voorkeur.

Een piano is niet alleen een middel om muziek ten gehore te brengen, maar bovenal een middel om persoonlijk muzikaal gevoel te uiten. Wie muzikaal is, zal altijd het verlangen blijven om zelf te spelen.

Ook zal luisteren naar goede muziek alleen, het gehoor niet ontwikkelen. Kinderen, die piano leeren spelen, zullen later veel beter goede muziek kunnen waardeeren, dan zij die geen muziekkennis hebben.

Een goede piano is de sleutel tot de gezelligheid in huis en een goed pianospeler is overal welkom. Geeft daarom Uw kinderen de gelegenheid, die U misschien vroeger gemist hebt. Wij kunnen U een goede piano leveren vanaf

f 550.—

GOOSEN & SWAGERMAN
LAAN VAN MEERDERVOORT 100
DEN HAAG — TEL. 337867
PIANO'S ORGELS RADIO

5289

N.V. Haagsche Boazbank

Molenstraat 45 & Telefoon 115903
Den Haag

Rente Spaarkas 3 1/2 %
Rente Deposito's 3 tot 4 1/2 %
Rente in Rekening-courant 3 %

Aan- en Verkoop- van Effecten
Verzilvering van Coupons
SAFE-INRICHTING
De Directie: **Mr. J. A. DE WILDE**
M. A. POTTER

5439

Nederlanders in Indië!

die belang stelt in de afkomst en de geschiedenis van Uw geslacht, wendt U voor familieonderzoek, opmaken van Uw stamboom en opsporing van Uw wapen tot

MARTEN N. DAMSTRA,
Geslacht- en Wapenkundige, Utrecht, Kapelstraat 46.
Wapenkundige, Zegelringen en Lakcachetten.

Billijke honoraria. Betrouwbaar adres.
Tal van dankbetuigingen uit Indië. 5523

Hoofdkantoor
BINCKHORSTLAAN 5
Telefoon 772184
(3 lijnen) 5563

Dansinstituut v.d. Zanden

SCHIEDAMSCHESINGEL 103B-105B — ROTTERDAM
TELEFOON 51565 5591

Een der goede adressen voor Indische verlofgangers.

N.V. Drogisterij „DE SALAMANDER“

„De Haagsche Drogist“

Winkels door geheel Den Haag,
Rijswijk en Voorburg. 5610

Telefonische bestellingen onder no. 110454.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank,
Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam.

	24 Dec. 1930	5 Jan. 1931
Aandeelen Koloniale Bank	129	128
„ Ned. Ind. Handelsbank	114	118 3/4
Cert. aand. Ned. Handel Mij.	134	140 1/2
Aandeelen Alg. Exploratie Mij.	88 1/2	98 1/4
„ Kon. Petroleum Mij.	284 3/4	300
„ Rubber Cult. Mij. A'dam.	100	105 1/4
„ Ned. Ind. Suiker Unie	155	145 1/2
„ Ned. Scheepvaart Unie	121 1/2	129
„ Handelsverg. A'dam	347 1/2	327
„ Deli Batavia Mij.	216	241
„ Deli Maatschappij	209 1/2	236
„ Senembah Mij.	239 1/2	269
„ Deli Spoor	145	141 1/2
„ Ned. Ind. Spoorweg Mij.	148 1/4	148 1/2
„ Philips Gloeil. (nieuwe)	175	194 1/4
Cert. aand. Margarine Unie	174	186 1/4

Wisselkoersen	Verkoop
Londen	12.06 3/16
New York Cable	2.48 7/16
Berlijn	59.11 1/2
Parijs	9.75
Brussel (Belga)	34.67
Zurich	48.15
Weenen	35.00

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

J. Monté, hoofdonderwijzer O.L.O., Koningin Wilhelminastraat 5ZW, Dordrecht.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

W. J. van der Dussen, inspecteur van het Ind. onderwijs in het 4e ressort, Berkstraat 15, Den Haag; A. C. J. Huybregts, pastoor van Koetaradja, Capucijnenklooster, Tilburg; E. A. Horstink, te comm. bij de S. S. en Tr., Copernicuslaan 179, Den Haag; mevr. S. H. E. Horstink, geb. Ungerer, als voren.

Mutatiestaat van 31 December '30 tot 7 Januari '31

Nieuwe Leden:

- F. H. Meihuizen, Arts, Rotterdam, Westzeedijk 126f.
Mevr. Smulders—Lutz, Nijmegen, St. Annastr. 130.
H. H. Ponne, Ambt. b. h. Kantongerecht, Bergen-op-Zoom, Bredasche Straat.
F. Nauta, Gep. O.-I.-Ambtenaar, Den Haag, Lindestraat 29.
P. H. van Leeuwen, Huize „Rust“, Curaçao.
Ir. J. Rademaker „Plantersrust“ Curaçao.
S. A. L. Maduro, Bankier, Willemstad, Postbus 172.
B. L. Maduro, Bankier, Willemstad, Postbus 172.
Coöp. Vereeniging en Nijverheid, Willemstad, Bredestraat 57. Otrab.
J. J. Debrot, Willemstad, Breedestr. Otrab.
J. Z. Hermans, Koopman, Willemstad, Breedestr. 51. Otrab.
J. N. H. Butôt, Techn. Ambt., Openb. W., Willemstad, Prinsestraat.
R. F. Baaij, Adj.-Commies, Willemstad, Werfstraat.
Aug. Diaz, Koopman, Willemstad, Bargestr. 4.
H. Katzenwadel, Koopman, Willemstad, Klipstraat.
A. A. Lacle, Koopman, te Aruba.
F. Th. M. Koster, Administrateur onderng. „Kloempang“ Medan. (S.O.K.)
J. A. W. Verpalen, Ged. Gezaghebber B.B. te Pamangkat (W.-Borneo).
Cigarettenfabriek H. D. Mac Gillavry te Ambarawa.
Mr. S. C. H. Romkes, Groningen, Noorderhaven N. Z. 5.
E. C. van der Ende, Oud-Onderwijzer N.-I., Voorburg, Westvlietweg 138.
Rectificaties: A. K. C. Bartelds, Oud-Kolonel N.-I. L., Den Haag, Kranenburgerweg 33 (institute van Laan v. Meerdervoort 323).

Voorgesteld door:

- Mevr. H. Ph. ter Meulen—Meihuizen, te Den Haag.
den heer Mr. J. B. R. J. T. Pilon te Merano.
Eigen aanmelding.
Mevr. B. J. van Maarseveen te Hilversum.
Eigen aanmelding.
den heer Mr. E. Rijke te Leiden.
den heer H. Somermeijer te Utrecht.
Directeur Arbeidsbeurs Oud-Ind. Militairen te Nijmegen.
den heer J. C. Baars te Apeldoorn.
den heer C. Terhorst te Hees bij Nijmegen.
Secretaris Afd. Bergen-op-Zoom.
den heer D. C. Poortman te Den Haag.
Dr. A. Desertine de Curaçao.
Dr. H. Polvliet te Willemstad.
Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West“ te Malang.
den heer K. J. Krijthe te Groningen.
Eigen aanmelding.
J. van der Weijden, Generaal-Majoor b.d., Haarlem, Wagenweg 126 rood.

Nieuwe Begunstiger:

- A. van de Poel, Hoofdredacteur Dagblad v. Noord-Brabant, Breda, Baronielaan 154. (is geen lid.)
Mr. Drs. P. A. F. Blom te Bergen op Zoom.

Afschrijvingen:

- S. Kalf, Soestdijk, Julianastr. 51 (afd. Utrecht).
C. Marcus, Hilversum, Badhuislaan 7.
G. Voorhoeve, Rotterdam, Glashaven 17.
I. L. L. Tilanus te Almelo (afd. Twente).
R. J. A. Stolk, Hoofdbeheerder Pandhuisdienst te Malang.
A. A. Qwanjer, Oud-Houtvester, te Oengaran (Semarang).

Adresveranderingen:

- Mr. L. Tobi, Rechterlijk Ambt. m.v., Amsterdam, van: Poste restante, naar: Postbus 393.
Mevr. C. E. Velden—Süverkropp, Haarlem, van: Groote Houtstr. 2r. naar: Wilhelminastraat 65.
Ds. G. C. A. A. van den Wijngaard, van: Semarang, naar: Utrecht, Oude Gracht, Bezembrug. f 5.—
Ds. J. F. Verhoeff, van: Maastricht, Emmaplein 18, naar: Katwijk aan de Rijn, Zeeweg 19. f 5.—
H. de Visser, van: Arnhem, Ernst Casimirlaan 9, naar: Den Haag, Nieuwe Parklaan 9, f 5.—
H. J. Koevoets, van: Curaçao, naar: Den Haag, van Limburg Stroomstraat 149. f 5.—
C. J. Polak, Gouv. Geneeskundige, van: Bonaire, naar: Curaçao.
G. J. Berenschot, thans: Majoor der Inf. te Tjimahi.
G. W. de Graaff, thans: Hoofdgriffier Landraad te Bandoeng, Prins Hendrikstraat 4.
A. H. de Boer, van: Apeldoorn, naar: Medan, p.a. Hotel de Boer.
Prof. Dr. O. de Vries, Groningen, van: Huize de Waard, Brugstraat 7a, naar: Quintuslaan 5.
Mr. H. Smeenge, van: Bloemendaal, naar: Den Haag, Hotel Promenade. f 5.—
Vereeniging „Nederlandsch Zeewezen“, Den Haag—van: Borneostraat 29, naar: Buys Ballotstraat 21—